VERGADERING VAN 20 JUNI 2012

Voorzitter: mevrouw A Postma (*agendapunt 1 t/m 8c*)
de heer Spakman (*vanaf agendapunt 8d*)

Aanwezig: de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), E. van Lente (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), L.I. van der Vegt (GroenLinks), A. Postma (GroenLinks), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), H. Rademaker (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), A.K. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie) en de heren A. de Rooij (PvdA), J. Spakman (PvdA), R.O. Martens (PvdA), R. van der Schaaf (PvdA), B. Baldew (PvdA), W. Moes (PvdA), A. Rutte (VVD), J. Evenhuis (VVD), D. Jager (VVD), J.M. van Keulen (VVD), M.D. Blom (VVD), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), G.J.D. Offerman (Stadspartij), A. Sijbolts (Stadspartij), J. Bolhuis (Stadspartij), R.P. Prummel (Stadspartij), E. Eikenaar (SP), J.P. Dijk (SP), J.H. Luhoff (D66), P.S. de Rook (D66), H.J.M. Akkermans (D66), J. Seton (CDA), M. Verhoef (ChristenUnie), J.P.A. van Rooij (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k: burgemeester J.P. Rehwinkel, de wethouders J.A. Visscher, E.M. Pastoor-Meulman, raadsleden M. Dekker (PvdA) en G.E.J. Copini-van der Meulen (D66),

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer M.A. Ruys

Wethouders: de dames C.T. Dekker (GroenLinks) *(m.u.v. agendapunt 8d*) en de heren F. de Vries (PvdA*)* (*vanaf agendapunt 7b*) en T. Schroor (D66) (*vanaf agendapunt 8a*)

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De VOORZITTER: De vergadering van de gemeenteraad van Groningen van woensdag 20 juni is geopend. Er is een aantal mededelingen. Eerst de afwezigen: wij hebben bericht van verhindering van wethouder Pastoor en wethouder Visscher, van de raadsleden Copini-van der Meulen van D66 en mevrouw Dekker van de PvdA en verder schuiven wethouder Schroor en de wethouder De Vries iets later aan, die verwachten wij gedurende de vergadering. En burgemeester Rehwinkel is ook afwezig, maar dat had u waarschijnlijk al vermoed.
Bij agendapunt 8d zal de heer Spakman het voorzitterschap even van mij overnemen, dat is de volgende mededeling.
Dan is in het presidium besloten dat de spreektijden wat worden aangepast en wel in neerwaartse zin. Het idee was om daarvan te maken: vijf minuten plus het aantal zetels. Inmiddels hebben we op verzoek van een aantal partijen een minimum aantal minuten ingesteld en dat is acht minuten. Dus partijen die onder de acht minuten uitkomen als ze vijf minuten plus het aantal zetels hebben, dat is bijvoorbeeld Student en Stad, maar dat rijtje kunt u hier zien, krijgen toch acht minuten. Is dat iedereen duidelijk? En bent u daarmee akkoord? Het is mogelijk dat we daarmee iets later dan 19.00 uur klaar zijn, want dat was het streven, om 19.00 uur de zaak te kunnen afronden. Er is daarna wel de mogelijkheid tot een maaltijd. Dus dat blijven we wel doen, maar dat is dan zo rond 19:00 uur.
Dat was dat. Dan kunnen we naar de agenda. Er is een aantal wijzigingen en die loop ik even met u langs.
Agendapunt 7a, dat was de 1-minuutinterventie over de re-integratie verordening, wordt conformstuk 6l.
Agendapunt 8e, dat was een discussiestuk over de ontwerpbegroting OV-bureau en de dienstregeling en de tarieven, dat gaat naar de 1-minuutinterventies en daar maken we dan 7a van, dus in plaats van de re-integratieverordening.
En dan hebben we nog 8c. Dat is de visie op de ondergrond Stad verdiept en de warmtevisie. Dat wordt ook een 1-minuutinterventie en dat wordt dan 7c. U merkt vanzelf wanneer het aan de beurt is.
Dan gaan we nu naar de vaststelling van het verslag, volgens mij. Dat is het geval.
Het verslag van 25 april 2012. Is er iemand die daar opmerkingen over heeft? Dat is niet het geval, dan is dat vastgesteld.
Agendapunt 2 de benoemingen, agendapunt 3, de mondelinge vragen en interpellaties en agendapunt 4, de initiatiefvoorstellen kunnen we vandaag overslaan.

2. <u>Benoemingen</u> (n.v.t.)

3. <u>Mondelinge vragen en interpellaties</u> (n.v.t)

4. <u>Initiatiefvoorstellen</u> (n.v.t.)

5. <u>Ingekomen stukken</u>

5.a: Lijst met ingekomen collegebrieven

LIJST VAN ONTVANGEN COLLEGEBRIEVEN VOOR DE RAAD VAN 20 juni 2012

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies/afhandeling
1.	Verkeerssituatie Reitdiephaven	24 mei	via cie. B&V
2.	Rapport Groei, krimp en migratie van de provincie Groningen	29 mei	via cie R&W
3.	Collegereactie op de motie Behoud Sociale Stad	31 mei	via cie. W&I
4.	Aanbieding onderzoeksrapport voor het nieuwe armoedebeleid	31 mei	via cie. W&I
5.	Informatievoorziening	31 mei	via cie. R&W
6.	Uitspraak arbitrage Damsterdiep parkeergarage	31 mei	via cie. B&V
7.	Motie Meer groen in de Nieuwe Ebbingestraat	31 mei	via cie. B&V
8.	Kappen rode beuk Naberpassage	31 mei	via cie. B&V
9.	Ontwerp-bestemmingsplannen Pleiadenlaan-oost 1	31 mei	via cie. R&W
10.	Bestemmingsplan Hortusbuurt-Noorderplantsoen	31 mei	via cie. R&W
11.	Voorjaarsbrief 2012	4 juni	via cie. F&V
12.	Voortgang moties en toezeggingen met betrekking tot Begroting 2013	4 juni	via alle cie's
13.	Nieuwe beleidsvisie Meerschap Paterswolde	4 juni	via cie. O&W
14.	Motie Groningen alert	4 juni	via cie. F&V
15.	Ontwerp-bestemmingsplan Schildersbuurt	4 juni	via cie. R&W
16.	200-banenplan	4 juni	via cie. W&I
17.	Beleidsregels Gehandicaptenparkeren	4 juni	via cie. B&V
18.	Definitief concept Beleidsvisie Meerschap	7 juni	via cie. O&W
19.	Nota Lintdorpen en bestemmingsplan Lintdorpen	7 juni	via cie. R&W
20.	Voorontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein Koningsweg	7 juni	via cie. R&W
21.	Bestemmingsplan Binnenstad-Oost 2012	7 juni	via cie. R&W
22.	Stand van zaken drie decentralisaties (AWBZ, Jeugd, Wwnv)	7 juni	via cie. W&I
23.	Beleidsregels Gehandicapten parkeren 2012-2022	7 juni	via cie. B&V
24.	Normenkader rechtmatigheid 2012	7 juni	via cie. F&V
25.	Eindrapportage stimuleren vaartoerisme	7 juni	via cie. B&V
26.	Ontwerp-bestemmingsplan	8 juni	via cie. R&W

	Bessemoerpark		
27.	Herstel kade Kleine der A	8 juni	via cie. B&V
28.	Verkenning vervanging Herewegviaduct	8 juni	via cie. B&V
29.	Toekomst Grote Markt	8 juni	via cie. B&V
30.	Afhandeling moties rekening 2011	13 juni	via alle commissies
31.	Gunning Forum, garage en fietsenstalling	14 juni	via cie. R&W
32.	Resultaten aanpak huiselijk geweld	14 juni	via cie. O&W
33.	Beantwoording van geuite wensen en bedenkingen van de SP-fractie naar aanleiding van collegebrief d.d. 26 april jl. over de Europese aanbesteding	14 juni	via cie. O&W
34.	Bestek Europese aanbesteding vervoer (Wmo en Wsw)	14 juni	via cie. O&W
35.	Bruilweering	14 juni	via cie. R&W
36.	Verlenging samenwerking met Grootegast	14 juni	via cie. F&V
37.	Verbindingspad Selwerderhof-Crematorium	14 juni	via cie. B&V
38.	Medegebruik busbaan door verloskundigen	14 juni	via cie. B&V
39.	Koude protocol stad	14 juni	via cie. O&W
40.	Woningmarktontwikkelingen en Monitor JHV	14 juni	via cie. R&W
41.	Sleutelprojectenrapportage januari t/m april 2012	14 juni	via cie. R&W en B&V
42.	Jaarverslag 2011 bezwaarschriften/ bezwaarcommissies	14 juni	via cie. F&V
43.	Voortgangsrapportage DRIS	14 juni	via cie. B&V
44.	Voortgangsrapportage 2012-I	14 juni	***Wordt meegenomen tijdens voorjaarsdebat 27 juni***
45.	Contourennota Internationaliseringsbeleid 2013-2016	14 juni	via cie. F&V
46.	Woningbouw Oosterhamrikkade nz	15 juni	via cie. R&W
47.	Startersleningen	15 juni	via cie. R&W
48.	Vragen plankosten Zuidelijke Ringweg	18 juni	***Wordt meegenomen tijdens bespreking punt 6j.***

De VOORZITTER: Dan kunnen we over naar de ingekomen stukken. Laten we met 5a beginnen. Is er iemand die daar iets over wil zeggen?

5.b: Lijst met overige ingekomen stukken

LIJST VAN ONTVANGEN OVERIGE INGEKOMEN STUKKEN VOOR DE RAAD VAN 20 juni 2012

Nr.	Afzender	Ontvangen d.d.	Advies/afhandeling
1	Gemeente Loppersum, motie steun en waardering voor het werk van de Groninger Bodem Beweging	29 mei	tkn
2	Bewoners Organisatie Beijum, reactie bestuur BOB op voorstellen B&W	29 mei	tkn

	inzake honden(uitlaat)beleid		
3	Dhr. Lahuis, open brief aan colleges en gemeenteraden in de provincie Groningen over gemeentelijke herindeling provincie Groningen	30 mei	tkn
4	Dhr. Plagge, zorgen over de RegioTram	31 mei	tkn
5	Gemeente Duiven, motie Treurige vertrekregeling	1 juni	tkn
6	Gemeente Gaasterlân-Sleat, motie Leerlingenvervoer	1 juni	tkn
7	Gemeente Rotterdam, openbaarheid van stemmingen in de algemene ledenvergadering van de VNG	1 juni	tkn
8	Dhr. Lauxen, stelselwijziging Jeugdzorg + quickscan	6 juni	Tkn
9	Kopiebrief van Dhr. Kamminga aan Provinciale Staten, toezending paper Hoe houden we het openbaar vervoer op het platteland betaalbaar?	8 juni	Tkn
10	Dhr. Kamminga, toezending paper De tram voorbij - naar een realistisch perspectief op de bereikbaarheid van Groningen.	8 juni	Tkn
11	Gemeente Bedum, Gebiedsplan De Woldstreek.	11 juni	Tkn
12	Kopiebrief van Greenpeace aan college, vragen met betrekking .tot onkruidbestrijdingsbeleid van Groningen	11 juni	Tkn
13	Dhr. Strobos, het tram debacle, de Ringweg, het Forum	12 juni	Tkn
14	Kopiebrief van CDA-fractie aan college, reactie op collegebrief inzake motie erfpacht	12 juni	Tkn
15	Kopiebrief van Stedelijk Overleg Ouderenbonden Groningen aan College, korting ouderen in het OV	12 juni	Tkn

De VOORZITTER: Dan 5b. Zijn er fracties die daar iets over kwijt willen? De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Dan moet ik toch verwijzen naar wat in het presidium al gezegd is over de stukken die wij in de commissie zouden willen bespreken.

De VOORZITTER: Dat betrof de brieven 9,10 en 14, maar 14 werd al betrokken bij de verdere discussie over erfpacht. Akkoord, dan gaan we naar de conformstukken.

6. <u>Conformstukken</u>

6.a: Wordt 1-minuutinterventie 7a.

6b: Nacalculatie gevelisolatieproject Lodewijkstraat GR12.3091725

De VOORZITTER: Stemverklaringen? Dat is niet het geval. Aldus besloten.

6c: Marktanalyse bedrijventerreinen: naar een nieuwe en vraaggerichte strategie GR 12.3091725

De VOORZITTER: De heer Leemhuis, GroenLinks.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. In eerdere commissies heeft mijn fractie meerdere malen gevraagd om de Louter-rapporten. Eindelijk hebben we ze besproken. Er is vrij veel al besloten in de rekeningen en dergelijke. Mijn fractie hecht er wel aan dat we bij de herprioritering in de verdere fasering actief betrokken worden, maar wij zullen vóór stemmen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Riemersma, Stadspartij.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel voorzitter. We zijn het eens met het college om te bekijken of wonen en werken te combineren zijn op locaties dichter bij het centrum. Wat ons wel tegenvalt is dat in 2011 slechts 0,7 ha bedrijventerrein is uitgegeven en dit jaar nog 0,0 ha. Wat dat betreft doen gemeenten in de omgeving het toch beter, zoals de gemeente Leek. Daar is vorig jaar 0,9 ha uitgegeven en dat is een veel kleinere gemeente. En in Drachten, als laatste voorbeeld, is vorig jaar 11,1 ha uitgegeven. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan gaan we toch maar besluiten dat het is vastgesteld. Met inachtneming van deze twee opmerkingen.
Dan gaan we door naar 6e.

6d: Wordt discussiestuk 8d.

6e: Visie Westerpark 2012 en herziene exploitatiebegroting Hoendiep Noord-Westpark GR12. 3114918

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel voorzitter. Student en Stad kan zich erg goed vinden in deze visie. Wat ze nog wel belangrijk vinden is dat er bij het Westpark rekening gehouden wordt met eventueel te houden evenementen in de toekomst. We hebben inmiddels van de wethouder begrepen dat daarnaar is gekeken en dat dat ook mogelijk is en daarom zijn wij ook volledig voor deze visie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel.
Aldus besloten.

6f: Wijziging komgrens Europaweg en Winschoterweg GR12.3091819

Aldus besloten.

6g: Besluit alternatief ontwerp trambrug GR12.3119833

De VOORZITTER: De heer Evenhuis, VVD.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, de VVD is tegen dit besluit op grond van het feit dat wij geen dam willen.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): de Stadspartij is tegen dit besluit, omdat wij geen tram willen.

De VOORZITTER: Met deze twee tegenstemmen is toch aldus besloten. Dan gaan we naar 6h.

6h: Opheffen van brinnummer 17FX o.b.s. de Tweemaster (samenvoeging de Catamaran en de Tweemaster in Lewenborg).

Aldus besloten.

6i: Aanvullende uitvoering script project grote markt oostzijde GR12.3121252

Aldus besloten.

6j: Wordt 1-minuut-interventie 7b.

6k: Perspectief Binnenstad-Oost GR12.3114058

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge, VVD.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dank u wel voorzitter. Het betreft een visie. Wij verbinden hier met betrekking tot de uitvoering dus nog geen conclusies aan, maar we willen wel opmerken dat we nog steeds tegen de tram zijn en de aanpak van de Diepenring. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Aldus besloten.
En dan hebben we 6l, wat eigenlijk 6a was.

6l: Wijziging re-integratie verordening Wet werk en bijstand GR 12.3123361

Aldus besloten.

De VOORZITTER: Dat waren de conformstukken. Dan kunnen we nu over naar de 1-minuutinterventies.

7. 1-minuutinterventies

7a: de ontwerpbegroting OV-bureau 2013 GR12.3093701 en Hoofdlijnen en tarieven Dienstregeling 2013 GR 12.3110277

De VOORZITTER: Wie kan ik daarover het woord geven? De heer Dijk, SP. En ik moet hierbij aantekenen dat de heer Seton de zaal verlaat bij dit agendapunt.

De heer DIJK (SP): Dank u wel voorzitter. Ik heb tijdens de commissievergadering al mijn zorgen geuit over de tekorten die telkens ontstaan bij het OV-bureau. Het is niet de eerste keer. En de dienstregeling, daar wil ik hier verder niet te veel op ingaan, want daar zijn de gevolgen redelijk beperkt. Het pijnpunt ligt voor ons vooral bij de tariefverhogingen. Ik heb in de commissie al een opsomming gegeven van deze tariefverhogingen. Voor ons zijn er twee doelgroepen die hierdoor in het bijzonder geraakt worden en dat zijn de ouderen en de jongeren.
Ik heb daarnaast in de commissie ook al aangegeven dat ik het argument dat ouderen welvarender zouden zijn een slechte redenering vind, want er bestaan voldoende minder welvarende ouderen en laat dit nou juist een doelgroep zijn die heel vaak afhankelijk is van het openbaar vervoer. Voor jongeren van 4 tot 11 jaar daalt de korting van 34% naar 25%. Dit kan voor een heleboel gezinnen buiten de stad, maar ook zeker in de stad grote financiële gevolgen hebben. En om te voorkomen dat de toegankelijkheid voor het openbaar vervoer voor jongeren en ouderen aangetast wordt en, omdat deze groepen vaak afhankelijk zijn van het openbaar vervoer, dien ik hier samen met GroenLinks en de PvdA een motie voor in. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik heb de motie nog niet gezien hoor, maar u wilt bepaalde groepen helpen hiermee. Heeft u ook concrete voorstellen of blijft het bij een verzoek?

De heer DIJK (SP): Het blijft inderdaad bij een verzoek waarbij wij het OV-bureau vragen op zoek te gaan naar enige ruimte die er nog is om deze groepen te ontzien. Ik zal de motie even lezen.

De heer LUHOFF (D66): Ja, dan heb ik nog wel een vraag; waarom wilt u per se deze groepen helpen? Want als ik kijk naar die voorstellen, denk ik: dit gaat om groepen die ofwel verplicht zijn vanwege school om gebruik te maken van het openbaar vervoer of vanwege werk. Voor ouderen gaat het er ook

om immobiliteit tegen te gaan. Je wil mensen ook stimuleren om gebruik te maken van het openbaar vervoer, maar als ik kijk naar deze voorstellen, dan zie ik dat die belangen heel goed zijn afgewogen.

De heer DIJK (SP): Wij vinden van niet, omdat als het bijvoorbeeld om jongeren gaat, u zegt het net zelf, die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer als het om school gaat. Zou je deze korting niet toepassen op deze jongeren of deze ouderen, dan vinden wij dat deze groepen te veel geraakt worden en je zal zien dat deze mensen minder vaak gebruik gaan maken van het openbaar vervoer. En dat zouden wij zonde vinden.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, dan nog een laatste vraag, want dan wordt het wat concreter. Nu weet ik al bijna wat er in de motie staat. Ten aanzien van jongeren gaat het om het afschaffen van de korting op één- en tweesterrenabonnementen. Nou, dat gaat dus om jongeren die in Hoogkerk wonen en in Vinkhuizen op school zitten. Volgens mij kunnen die prima op de fiets. Vooral ouderen hebben volgens mij veel belang bij een goed netwerk en niet korten op de tarieven betekent, snijden in de exploitatie.

De heer DIJK (SP): Wij vinden deze twee groepen dus belangrijk genoeg om ook als het om een één- en tweesterrenabonnementen gaat, ze daarin ook te bedienen. Natuurlijk zullen ze met de fiets kunnen gaan, maar wij vinden dat deze groep ook goed toegankelijk openbaar vervoer verdient.

Motie (1): Motie tarieven openbaar vervoer (GroenLinks, PvdA, SP)

"De raad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 20 juni 2012, besprekende de ontwerpbegroting OV-bureau 2013 en de Hoofdlijnen en tarieven dienstregeling 2013,

Constaterende dat:
- er grote tekorten zijn ontstaan in de begroting van het OV-bureau;
- een deel van deze tekorten moet worden weggewerkt door bezuinigingen op de dienstregeling en een deel door het verhogen van de tarieven;

Overwegende dat:
- het van belang is dat het openbaar vervoer toegankelijk en betaalbaar blijft voor alle
- bevolkingsgroepen;
- met name de voorgestelde bezuinigingen voor 2013 e.v. op de kortingen voor ouderen en jongeren dit principe dreigen aan te tasten;
- het niet wenselijk is dat verder wordt geschrapt in de dienstregeling;
- er mogelijk, mede afhankelijk van andere te nemen maatregelen, daarnaast toch nog enige ruimte in de begroting is om minder te bezuinigen op de korting voor ouderen en jongeren;

Verzoekt het college:
- het OV-bureau te vragen in de begroting voor 2013 ruimte te zoeken om (een deel van) de voorgestelde korting op de tarieven voor ouderen en jongeren ongedaan te maken;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Dank u wel. De motie maakt deel uit van de beraadslagingen.
Het woord is aan de heer De Rooij van de Partij van de Arbeid.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, in de commissie heb ik ook al gezegd dat het een erg vervelend dilemma is. Je wil het netwerk in stand houden, de lijnen in stand houden, maar je wil ook de prijzen bereikbaar houden voor iedereen. Het probleem met de voorgestelde maatregelen, waar we op zich wel begrip voor hebben, is dat ze een cumulatief effect kunnen hebben. Daarom hebben wij deze motie mede geschreven en gesteund. We willen proberen om in ieder geval het openbaar vervoer voor de mensen toegankelijk te houden. Dat er weinig ruimte is, zien wij ook wel, maar ja, als je het niet probeert, lukt het sowieso niet.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Gijsbertsen, GroenLinks.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. De GroenLinks fractie maakt zich wel wat zorgen over het openbaar vervoer in deze regio met de bezuinigingen die nu voorliggen en, ik zou

haast zeggen: zonder tram, die allemaal nog dreigen. We vinden het van belang om de aantrekkingskracht en het aanbod van het openbaar vervoer overeind te houden voor de bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid van deze stad. Het pakket dat is voorgelegd door het OV-bureau is op zichzelf een aardig pakket. Men is er toch in geslaagd om dat met weinig pijn voor elkaar te krijgen. Op het gebied van de dienstregeling heeft mijn fractie de commissie nog een aantal punten meegegeven, onder andere over de aansluiting op de late treinen. De toezegging die daarover in de commissie is gedaan, vinden wij op dat punt voldoende.
Meer discussie was er over de hoogte van de tarieven. In dat verband sluiten wij ons aan bij de Partij van de Arbeid en de SP en hebben we ook de motie ondertekend. Ov heeft weliswaar een prijs, maar het laatste wat je wilt is mensen uit het openbaar vervoer jagen. Het heeft gewoon een heel belangrijke waarde. Dus voorzitter, ik hoop dat het OV-bureau in staat zal zijn om toch nog alternatieven te vinden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dank u wel voorzitter. In de commissie hebben wij aangegeven dat de gevolgen van het aanpassen van de dienstregeling in de stad zijn te overzien. We sluiten onze ogen ook niet voor de provincie en zien daar ook enkele verbeterslagen. Het is ook goed om dat op die manier aan te pakken. Ook wij hebben onze zorgen uitgesproken, vooral voor de ouderen. Hoe gaat het met die tarieven? Want zij hebben vaak geen keuze. Jongeren hebben dat soms wel. Zoals de heer Luhoff dat terecht zei, kunnen ze soms op de fiets. Maar we hebben het ook bekeken vanuit het oogpunt van gezinnen die soms wel baat hebben bij die korting en daarom zullen wij de motie zoals die hiervoor ligt ook steunen. Dank u voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Evenhuis, VVD.

De heer EVENHUIS (VVD): Ja, voorzitter, ik was zeer verrast door de opmerking van de heer Luhoff, die hier stelde dat de jongeren uit Hoogkerk best op de fiets naar Groningen kunnen en dat de jongeren in de binnenstad niet op de fiets naar Zernike kunnen. Dat vond ik heel bijzonder, mag ik wel zeggen. Maar ik wil verder niet klagen.
Voorzitter, ik dank u wel. 2011 was geen goed jaar voor het OV-bureau. Een tekort van 6,8 miljoen euro en er is zeer hard gewerkt door de mensen van het OV-bureau en het bestuur om dit terug te dringen.
De begroting voor 2013 ziet er zeer goed uit, er wordt een positief saldo verwacht, maar voorzitter, het gaat niet zonder pijn: een stijging van het instaptarief van 17%, een stijging van het kilometertarief van 10%, het afschaffen van de ouderenkorting, het wegstrepen van buslijnen. Vandaag stond er weer een groot verhaal in de krant over lijn 174.
Voorzitter, wij zullen moties in dezen van GroenLinks, de PvdA en SP steunen, omdat die toch het leed wat gaan verzachten. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, de heer Luhoff, D66.

De heer Luhoff (D66): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik heb in de commissie al gezegd: dit zijn maatregelen die, wat ons betreft, wel op onze steun kunnen rekenen, maar we moeten wel waken voor die negatieve spiraal. We hebben de afgelopen jaren kunnen investeren in het openbaar vervoer en met deze bezuinigingsvoorstellen moeten we oppassen dat we nu niet in een negatieve spiraal terechtkomen. Daar gaan we na de zomer ook verder met elkaar over spreken.
Ten aanzien van de motie: ik ben inderdaad wel wat kritisch op deze motie, want volgens mij zijn er drie doelgroepen waar je, als je het hebt over openbaar vervoer, extra aandacht voor moet hebben. Dat zijn jongeren inderdaad, dat zijn mensen die te maken hebben met armoede, of in ieder geval minder bestedingskrachtig zijn en dat zijn ook ouderen. Maar als je kijkt naar jongeren, dan is dat met name voor de langere afstanden een probleem. Ik ben ook blij dat die ook worden ontzien, dat we het hier alleen hebben over de één- en tweesterrenabonnementen. Nogmaals, dan gaat het inderdaad om de afstand van Aduard naar het centrum, bijvoorbeeld.

De VOORZITTER: de heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ja, D66 noemt nu drie doeleinden voor openbaar vervoer, maar het ontlasten van het wegennet en het verleiden van automobilisten om de bus te nemen, speelt dat niet meer mee voor D66 als doel voor het aanbieden van openbaar vervoer?

De heer LUHOFF (D66): Ja, dat is ook een doel voor het openbaar vervoer. En volgens mij is het daarvoor vooral van belang dat je een goed werkend netwerk hebt, waardoor je mensen kunt bedienen. Maar ik ga verder met mijn verhaal over de groepen waarvan ik vind dat je daar extra aandacht voor moet hebben. De tweede groep is mensen die minder te besteden hebben. Volgens mij heeft de provincie daar ook een prachtige regeling voor. Mensen die voor hun opleiding afhankelijk zijn van het openbaar vervoer en verder dan 10 km van hun studieplek wonen kunnen daar ook aanspraak op maken. Derde is de groep ouderen en volgens mij hebben die het meeste belang bij een goed werkend netwerk, zodat ze niet te ver naar de bushalte hoeven lopen. Dus mijn vraag is aan het college, met deze motie: kunt u uitsluiten bij de uitvoering van deze motie dat dit gevolgen gaat hebben voor de dienstregeling? Dan zouden wij een stem kunnen overwegen voor deze motie.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, het verhogen van de prijs van het ov met een percentage dat de inflatie in Nederland zozeer te boven gaat, is een slechte zaak. Deze prijsverhogingen, voorzitter, zijn te groot en dat is vooral pijnlijk bij een groep mensen zoals de ouderen, waarvan een deel niet over die fantastische pensioenen en inkomens en vermogens beschikt. Daar moeten we wel aan blijven denken. Voor de mbo-studenten in Nederland is het nu een moeilijke positie. Zij krijgen geen ov-jaarkaart voordat zij 16 zijn. We hebben hier in Groningen duizenden jonge vmbo- en mbo-scholieren voor wie de rekening van het naar hun school reizen erg hoog wordt. Ze wonen in de provincie en leren in Groningen wordt kostbaar. En, voorzitter, ik wil de vinger eens op een zere plek leggen die door de andere fracties nog niet is benoemd. De helft van de reizigers reist met een ov-jaarkaart. Het ligt voor de hand dat wij opnieuw moeten onderhandelen met het ministerie van Onderwijs. Op de duurste uren van het openbaar vervoer, in de piekuren, rijdt een groot aantal studenten met ov-jaarkaart in het openbaar vervoer. Dat is prachtig en ze zijn daar van harte welkom, maar de consequentie daarvan is dat het ministerie daar ook flink aan betalen moet. En voorzitter, wij roepen in een motie dan ook op om het ministerie te laten betalen voor het uitgebreide gebruik dat het ministerie laat maken van het door de lagere overheden gefinancierde openbaar vervoer.
Het opheffen van lijn 5 en de lijnen naar het zuiden van de stad is het begin van een neerwaartse spiraal. Dat is waar, de heer De Rooij noemde het een cumulatief effect. Ik denk dat wij hetzelfde bedoelen. Ik denk dat wij geen van beiden willen dat deze lijn wordt doorgezet en ik denk dat we ook allebei menen dat hiermee een verkeerd traject is ingezet. Hoe kunnen wij slechter openbaar vervoer aan de stad verkopen voorzitter, op een moment dat er wel gesproken wordt over een tram? Een nogal overbodige tram.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. De heer Prummel geeft aan dat hij tegen een tariefstijging is. De heer Prummel geeft aan dat hij tegen een kleinere dienstregeling is, maar de heer Prummel weet ook dat wij moeten bezuinigen. En buiten de tram, heeft u een manier voor ogen hoe wij aan die bezuinigingstaakstelling kunnen voldoen? Want u bent eigenlijk tegen elk aspect waar we vandaag over praten.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Er zijn drie overheden die hierin meespelen. Drie overheden zijn verantwoordelijk voor de tekorten van het OV-bureau. Dat zijn de provincie, en de provincie heeft geld, dat zijn de gemeenten, en voor de gemeente Groningen is een bedrag van, dat zou dan 2,2 miljoen euro zijn, echt nog wel te overzien en de provincie Drenthe, die het volgens mij ook nog wel zou kunnen. Maar laten we vooral het ministerie van Onderwijs laten betalen voor het gebruik dat al die studenten en scholieren van het openbaar vervoer maken.
Maar goed voorzitter, de kritiek van FNV en CNV is ook zeer terecht en de ouderenbonden zijn ook niet tevreden met de maatregelen die nu bij het openbaar vervoer worden genomen.
Het lijkt erop dat we heel erg veel geld in een tram gaan investeren, alleen interessant voor een heel kleine groep reizigers binnen de stad Groningen, terwijl grote groepen mensen die zijn aangewezen op

openbaar vervoer straks met enorme prijsstijgingen te maken krijgen of te maken krijgen met lijnen die worden wegbezuinigd. Dat voorzitter, is voor de Stadspartij niet aanvaardbaar.

De VOORZITTER: Ik wilde net vragen of u wilde afronden, want uw minuut is al ruimschoots verstreken. Na wil ik niet al te streng zijn, maar … Dank u wel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Dit is de motie.

Motie (2): Hogere tegemoetkoming OCW (Stadspartij)

"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 20 juni 2012, besprekende de ontwerpbegroting OV-bureau 2013 en de Hoofdlijnen en tarieven dienstregeling 2013,

Constaterende dat:
- er drie opdrachtgevers zijn voor het OV-bureau Groningen Drenthe, te weten de provincies Drenthe en Groningen en de gemeente Groningen;
- er over 2011 een verwacht tekort bestaat van 6,8 miljoen euro;

Overwegende dat:
- de oorzaak van het tekort voor een groot deel toe te schrijven is aan te weinig tegemoetkoming voor het gebruik van de studenten OV-kaart;
- degene die ons belast met zo veel passagiers in de piekuren daar meer voor moet betalen;
- de voorgestelde tariefsverhogingen en lijnwijzigingen sociaal onwenselijk zijn en indruisen tegen de beleidsdoelstellingen van een goed functionerend openbaar vervoer;

Spreekt uit dat:
- de drie opdrachtgevers primair verantwoordelijk zijn voor het tekort en dat de voorgestelde tariefsverhogingen en lijnenwijzigingen geen doorgang moeten vinden;
- er onderhandeld moet worden met het ministerie van OCW over een hogere tegemoetkoming;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik, CDA.

Mevrouw KUIK (CDA): Ja, dank u voorzitter. Wij zijn ons ervan bewust dat er grote tekorten zijn ontstaan in de begroting van het OV-bureau, maar wij vinden het ook van groot belang dat het ov goed betaalbaar blijft, ook voor de groepen die genoemd zijn in de motie en daarom zullen we de motie ook steunen. Dank u.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Dank u wel voorzitter. Net als mevrouw Kuik zal ik het ook binnen een minuut houden. Als er dan bezuinigd moet worden, dan begrijpen wij op zich de keuze om onrendabele lijnen te schrappen of te vervangen. Voor de rest dient wat ons betreft bijna gratis openbaar vervoer te worden ingezet om daarmee de aanleg van wegen te voorkomen, files op te lossen en een aanzienlijke reductie van de uitstoot van gassen te realiseren. Op dit moment is openbaar vervoer nog steeds een stuk vriendelijker voor natuur en milieu dan autoverkeer, maar ook bereikbaar voor mensen met een kleine portemonnee. Het openbaar vervoer in het algemeen moet tot een zeer klantvriendelijke bedrijfstak worden getransformeerd wat ons betreft, en ik hoop dat het OV-bureau met een plan kan komen waarin de prijzen van het openbaar vervoer niet verhoogd hoeven te worden. De motie die door de linkse partijen is ingediend, zullen wij dan ook steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Ja, voorzitter, dank u wel. In de commissie hebben wij al aangegeven dat wij die tariefstijging en het snijden in de dienstregeling erg pijnlijk vinden, maar wij zien ook dat het nodig is. Wij zien dat er een erg grote bezuinigingstaak voor ons ligt en dat wij daaraan zullen moeten voldoen. Als ik dan de motie die hier voor mij ligt, bekijk, denk ik aan de ene kant: we zouden wel aan alle wensen die nog leven kunnen voldoen, maar ik interpreteer deze motie dan zo dat er naar gekeken wordt of de mogelijkheid er is om een deel van de voorgestelde korting op de tarieven ongedaan

te maken. Wat niet inhoudt dat het zonder meer ook maar moet gebeuren als die mogelijkheid er niet is. In dat licht zou ik de motie dan ook steunen. En de heer De Rooij vroeg mij in de commissie of, als er een konijn uit de hoge hoed zou komen, ik dan niet wat positiever zou staan tegenover het schrappen van een aantal bezuinigingen. Dan zou ik dat zijn, maar op dit moment zie ik dat konijn nog niet zomaar komen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we alle fracties gehad. Dan gaan we naar het college, wethouder Dekker.

Wethouder DEKKER: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het niet goed is als het college ingaat op een onderdeel van de redevoering van de heer Prummel, want die weet bijna van elk onderdeel een discussie over het nut en de noodzaak van de tram te maken. Volgens mij staat hier de tram niet op de agenda, dus daar moeten we op een ander moment maar verder met elkaar over spreken. Wat wel op de agenda staat, is de begroting van het OV-bureau en de dienstregeling.
Zoals u weet hebben wij het afgelopen halfjaar regelmatig met elkaar gesproken over de tekorten in het openbaar vervoer en de onvoorzienbaarheid daarvan en de maatregelen die wij daarvoor gaan treffen. En ik ben het met die mensen eens die hebben gezegd: er ligt eigenlijk wel een heel evenwichtig pakket. En ik zou dan ook eigenlijk helemaal niet willen spreken van een forse teruggang van de dienstverlening. Ik denk dat wij heel goed in staat zijn geweest om met rationalisaties, en door te kijken naar parallelliteit die er al was door middel van ander openbaar vervoer, een pakket te presenteren dat acceptabel is, niet alleen maar voor de stad, maar ook voor de hele regio.
Tegelijkertijd hoor ik u zeggen, en dat is niet alleen wat hier gesteld wordt, maar ook in de Staten: die tariefverhoging, daar hebben we toch wel enige moeite mee, want dan krijg je ook weer vraaguitval. Daar heb ik begrip voor. Tegelijkertijd zeg ik tegen de heer Kelder van de Partij voor de Dieren: het college is tegen gratis openbaar vervoer. Waarom? Mobiliteit kent haar prijs. Mobiliteit kent haar effecten op het milieu, met wat voor schoon product je ook rijdt. En ik vind dat je mobiliteit kunt beprijzen. Ik vind wel dat je het toegankelijk moet houden. Ik ben tegen gratis openbaar vervoer, omdat dat suggereert dat het gratis is, terwijl het natuurlijk niet gratis is.
Een deel van de raad heeft een motie ingediend. Ik zie ook wat ondersteuning van andere partijen. Als het in meerderheid aangenomen wordt, ga ik er natuurlijk mee terug naar het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur van het OV-bureau zal op 12 juli de definitieve voorstellen vaststellen. Toch geef ik bij u iets in overweging. Ik snap het feit dat u zegt: er zijn grenzen aan tariefstijgingen. En dat je daar voorzichtig mee moet zijn om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer toch wel te stimuleren en misschien wel te garanderen. Tegelijkertijd constateer ik dat u een keuze maakt voor twee doelgroepen: jongeren en ouderen. Daar zit tegelijkertijd ook enige twijfel bij mij, omdat de groep waarbij wij de bezuinigingen hebben ingevoerd inderdaad jongeren was, één- en tweesterrenabonnementen, de heer Luhoff zei het, we hebben bewust niet de langere afstanden gekozen. Er voor ouderen, in de brief hebben we gezegd: ouderen is een heel breed begrip. Er zijn niet alleen maar arme ouderen, er zijn ook welvarende ouderen. Dat geldt natuurlijk voor alle leeftijdsgroepen. Ik zou zelf eigenlijk meer genegen zijn om, als wij met het dagelijks bestuur van het OV-bureau spreken over: moeten we nou toch niet iets doen aan die tariefverhoging, dat je dan misschien zou kijken over de hele breedte. Ik aarzel wat bij de doelgroepbenadering, omdat we in het dagelijks bestuur eigenlijk een beetje van die doelgroepbenadering af zouden willen. Openbaar vervoer moet goed toegankelijk zijn en je moet eigenlijk een beetje af van: die doelgroep krijgt een korting, als je het hebt over levertijden en dergelijke. Dus ik zou u in overweging willen geven om mij daarin te volgen, dus niet zozeer te kijken naar alleen de doelgroepen, maar meer te kijken sowieso naar de tariefverhouding. En we hebben nu een pakket van 4 miljoen euro dienstregeling, 2 miljoen euro tarieven, nou, misschien valt daar nog wat in te schuiven of misschien kun je op een andere creatieve manier nog wat aan die tariefverhoging doen. En ik weet al wat de heer Luhoff gaat vragen: ja, leuk en aardig, op het moment dat het minder tarief is, wordt het meer dienstregeling en dat wordt dan de pijn die je met elkaar moet realiseren. Dat klopt. Het totale pakket moet natuurlijk wel gerealiseerd worden, dus ik was ook wel enigszins nieuwsgierig naar de indieners van de moties. Als er wat minder extra kortingen worden gegeven, welke lijn moeten we dan nog schrappen? Kortom, ik snap uw zorg, we moeten voorzichtig zijn met tariefverhogingen, maar ik zou de motie eigenlijk zo willen interpreteren: kijk nog eens heel goed sowieso naar de tariefverhogingen en valt daar niet nog een correctie op aan te brengen.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik hoor de wethouder zeggen: het OV-bureau en de bestuurders van het OV-bureau willen geen doelgroepenbeleid, maar ik kan me voorstellen dat deze raad wel een doelgroepenbeleid wil. Mede gezien de problemen die oudere mensen op dit moment economisch doormaken. Hebt u daar rekening mee gehouden?

Wethouder DEKKER: Volgens mij heeft het dagelijks bestuur van het OV-bureau een voorstel gedaan. Het is vervolgens aan u om daar een oordeel over te vellen. Daar zal ik me in die zin naar voegen en dat ook meenemen naar het dagelijks bestuur van het OV-bureau. Ik geef alleen maar een argumentatie hoe wij tot een bepaalde verhouding zijn gekomen. We moesten een pakket van 6 miljoen euro vinden, structureel, ja dan moet ergens in gesneden worden. En de kortingen die we destijds hebben geïntroduceerd hebben natuurlijk een waarde, want anders hadden we ze niet gekozen, maar het was een beetje kiezen, of iedereen of allemaal hetzelfde of wat extra doelgroepenkortingen en in die zin hebben we geprobeerd een evenwichtige balans te kiezen. En ik hoor, ook in de commissie hebben meerdere partijen dat aangegeven: die tariefverhogingen zou je wellicht kunnen dempen en ik zou me kunnen voorstellen dat ik dat meeneem richting het dagelijks bestuur van het OV-bureau.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wethouder Dekker heeft geen spreektijd meer en ik wil ook nog even naar de indieners van de motie. De heer Luhoff mag nog even heel kort.

De heer LUHOFF (D66): Het is een brandende vraag. Ik was wel positief over de woordvoering van het college hierover, maar ik heb nog wel een vraag. Ik ben bang voor het snijden in die dienstregeling. Ziet u mogelijkheden om dat op zo een manier te doen dat dat beperkt is of ontzien kan worden?

De VOORZITTER: Een kort antwoord van wethouder Dekker.

Wethouder DEKKER: Het ging om een bedrag van om en nabij de 300.000 euro. Dat is nooit prettig, want je hebt natuurlijk een bepaalde dienstregeling, maar ik denk op zich dat het wel te vinden moet zijn. Ik blijf pleiten voor wat meer kijken naar een totaaltarief en niet alleen naar die groepen.

De VOORZITTER: Dan kijk ik even naar de indieners van de motie. Ik zie de heer Dijk al met een vinger. De wethouder zei: mag ik het zo interpreteren dat we nog eens naar de tarieven gaan kijken?

De heer DIJK (SP): Ja, dank u wel voorzitter. Natuurlijk kun je overal naar gaan kijken, maar we willen toch wel het signaal afgeven dat ouderen en jongeren voor ons erg belangrijke doelgroepen zijn waarvoor wij vinden dat de tariefstijging zo minimaal mogelijk moeten zijn.

De VOORZITTER: De heer De Rooij, PvdA.

De heer DE ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik begrijp de redeneringen van de wethouder, maar als je die doelgroepen introduceert en je wil daar later weer vanaf, dan zal daar een andere discussie aan vooraf moeten gaan, een andere systematiek. En wij maken ons zorgen, dat is in de commissie gezegd en hier weer, over de cumulatieve effecten van al deze bezuinigingen. Nogmaals: respect voor wat het OV-bureau bereikt heeft. Ik vind het een evenwichtig pakket. Alleen voor deze twee groepen is het evenwicht een beetje weg.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen, GroenLinks, als derde mede-indiener.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): In aanvulling op de voorgaande sprekers: wat natuurlijk wel belangrijk is als het gaat over doelgroepen, is dat sommige mensen draagkrachtiger zijn dan andere mensen en dat sommige mensen aangewezen zijn op het openbaar vervoer en anderen wat minder en wat makkelijker andere keuzes kunnen maken. Dus er is wel verschil tussen mensen. Ik kan me voor de rest aansluiten, ik denk dat het goed is om breed te kijken, maar qua prioriteit sluit ik mij aan bij de vorige spreker.

De VOORZITTER: En dat betekent dat de motie in deze vorm wordt gehandhaafd, begrijp ik. En ook ongeveer met dezelfde interpretatie. Tot slot nog de heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, u heeft het steeds over de motie, maar er zijn twee moties ingediend.

De VOORZITTER: Dat is waar.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ja! En over die andere motie …

De VOORZITTER: … daar heeft de wethouder nog niet zoveel over gezegd.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nee, over die andere motie heeft de wethouder nog geen stemadvies kunnen geven.

De VOORZITTER: Dan rest mij niets dan nog even naar wethouder Dekker te kijken om daar een korte reactie op te geven.

Wethouder DEKKER : Ik kijk even naar de directeur van het OV-bureau, die nu met lichaamstaal een positief dan wel negatief advies geeft. Ik vind hem wat lastig. We zitten natuurlijk sowieso in gesprek met het Rijk over tal van bezuinigingen en waar ik me eigenlijk veel meer zorgen over maak is de 25 miljard euro aan bezuinigingen die er vanaf 2014-2015 aan zit te komen, de eventuele effecten op de BDU, dan over de effecten van de ov-kaart. Wat we kunnen doen is: we houden hem even aan en ik ga eens even kijken wat ik met de intentie van de motie kan doen en ik kom daar in de eerstkomende raadscommissievergadering bij u op terug.

De VOORZITTER: Het aanhouden zult u moeten doen, denk ik.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Die suggestie neem ik dan van de wethouder over. Ik trek de motie in.

De VOORZITTER: Dan is de motie van de Stadspartij bij dezen ingetrokken. Dan gaan wij weer terug naar die andere motie. Dat is het enige wat we nog moeten doen om dit agendapunt af te handelen, want er is geen raadsvoorstel. Dus dat betekent dat we nu gaan stemmen over de motie van de SP, GroenLinks en PvdA. Stemverklaringen? De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel voorzitter. De indieners blijven bij de motie zoals deze is geschreven. Wij zullen daar niet mee instemmen. Voor met name de doelgroep ouderen vinden wij een goed werkend netwerk van groter belang.

De VOORZITTER: Dank u wel. Nog andere stemverklaringen? De heer Evenhuis, VVD.

De heer EVENHUIS (VVD): Ja voorzitter, wij zullen die eerste motie ondersteunen als VVD-fractie, omdat deze motie toch een verzachting inhoudt van de soms wel erg hoge stijgingen van de tarieven. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Wij zullen deze motie steunen, maar dan dus in het licht van de interpretatie zoals die door de wethouder hieraan is gegeven.

De VOORZITTER: Dat mag, maar u realiseert zich inderdaad dat de indieners daar een andere gedachte bij hebben? Maar aan u is de keus. De indieners houden toch wel vast aan hun iets striktere interpretatie dan de wethouder.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): In dat licht kan ik mijn steun helaas niet meer verlenen.

De VOORZITTER: Dat vermoeden hadden wij al. Verder nog stemverklaringen? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen over de motie nummer 1. Wie is voor de motie? Dat zijn de fracties van de Stadspartij, de VVD, de SP, de ChristenUnie, de PvdA, GroenLinks en het CDA en de Partij voor de Dieren. Daarmee is de motie aanvaard.
Dan gaan we naar de tweede 1-minuutinterventie.

7b: Aanvullend plankostenkrediet Zuidelijke Ringweg Groningen GR 12.3135732

De VOORZITTER: En nou zou ik als eerste naar de heer Seton willen kijken voor de woordvoering. Die loopt meteen door, dan gaat dat ook lukken. Het woord is aan de heer Seton, CDA.

De heer SETON (CDA): Ja voorzitter, dank u wel. Toen wij het dekkingsvoorstel voor dit raadsvoorstel zagen, waren we een beetje verbaasd, omdat we bij de discussie over het Damsterdiep een vergelijkbare discussie hebben gevoerd. Toen was het voorstel van het college om de kosten te dekken uit de uitkomsten van de arbitrage en als dat niet zou lukken: de reserve grondzaken. Wij hebben toen voorgesteld om dat om te draaien. Wij vinden dat je iets niet kan dekken uit iets wat nog onzeker is, dat is geen degelijke dekking. Dus wij hebben toen bij amendement voorgesteld om die kosten te dekken uit de reserve grondzaken, te vermeerderen met de mogelijke inkomsten uit schadeclaims. Nou, hetzelfde zouden wij nu willen doen, want nu wordt voorgesteld om de kosten te dekken uit een mogelijke vrijval. Dat vinden we ook geen deugdelijke dekking en anders het resultaat van de dienst. En wij stellen voor het te dekken uit de dienstresultaten, te verminderen met de mogelijke vrijval van kapitaallasten. Wij draaien de volgorde net om en wij vinden dat een beter idee dan wat het college voorstelt. Dus wij dienen daarvoor een amendement in. Dank u wel.

Amendement (1): Amendement inzake aanvullend plankostenkrediet Zuidelijke Ringweg (CDA)

"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 20 juni 2012, besprekende het voorstel Aanvullend plankostenkrediet Zuidelijke Ringweg Groningen,

Constaterende dat:
- de plankosten voor de interne begeleiding van het project Zuidelijke Ringweg Groningen uitgeput raken;
- voor de vervolgfase naar het ontwerp Tracébesluit en het Tracébesluit een aanvulling van € 375.000,- gevraagd wordt;
- kosten van het verwerken van deze besluiten in bestemmingsplannen bij de gemeente liggen en de kosten in reguliere actualisaties van bestemmingsplannen kunnen worden meegenomen;
- het college verwacht deze kosten te kunnen dekken uit de kapitaallasten van 2012;
- het college aankondigt om, als deze dekkingsbron onvoldoende mocht blijken, de dekking zal plaatsvinden uit het dienstresultaat;

Overwegende dat:
- het vanwege de onzekerheid ervan niet juist is om een verwachte vrijval als dekking voor te stellen;
- het wel gewenst is deze uitkomst als mogelijke dekking mee te nemen;

Besluit:
- Besluitpunt II als volgt te wijzigen:
  II. "Het aanvullend plankostenkrediet Zuidelijke Ringweg Groningen voor € 375.000,- te dekken uit het dienstresultaat, te verminderen met de mogelijke vrijval van kapitaallasten 2012";

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Dank u wel. Het amendement maakt deel uit van de beraadslagingen. Wie kan ik verder nog het woord geven? Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dank u wel voorzitter. Ik moet het nog even bestuderen en ik hoor het nu voor het eerst, maar wij hebben ons in de commissie al wel verbaasd over het feit dat, als je met zo een project bezig bent, je dan niet van tevoren weet dat je verdergaat met het project en dat je dus niet eerder kunt inzien en ook niet kunt communiceren met de raad dat je die duur van de projectperiode gaat verlengen. Wat dat betreft waren wij daar enigszins ontsteld over in de commissie. Ik bekijk nog even het amendement, wellicht is dat beter dan wat het college voorstelt, omdat het in die zin zichzelf in de wielen heeft gereden en het met een soort u-bocht probeert te repareren. Dank u voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Seton, CDA.

De heer SETON (CDA): Ja, mevrouw Jongman zegt: ik zie het voor het eerst. In de commissie heb ik het ook genoemd en dat amendement over het Damsterdiep heeft de ChristenUnie ook gesteund.

De VOORZITTER: Geen reactie meer van de ChristenUnie. Wie verder nog? Dat is verder niet het geval. Dan gaan we naar wethouder Dekker voor de beantwoording namens het college.

Wethouder DEKKER: Nou, ik ben het wel met de heer Seton eens, de dekking verdient niet de schoonheidsprijs. Tegelijkertijd, uw amendement, en dat zeg ik met respect: ook het dienstresultaat is niet zeker. Dus als u een zekere dekking wilt, dan moeten we aankomen met de algemene egalisatiereserve. Dat zou ik u overigens niet willen aanraden. Dus in die zin is dit amendement of ons voorstel lood om oud ijzer. Het klinkt onaardig, zo bedoel ik het niet, maar het maakt uiteindelijk niet zo heel veel uit, want ook dienstresultaten zijn niet zeker. Dus ik laat het oordeel aan de raad, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Seton, CDA.

De heer SETON (CDA): Even een vraag. Wij hebben als raad toen bij de discussie over het Damsterdiep aangegeven dat dit de lijn was, wat ons betreft, waarom heeft het college er dan voor gekozen om nu toch weer zo een vergelijkbaar voorstel te doen? Deze discussie hebben we eerder gevoerd en toen heb ik dat amendement ingediend bij het Damsterdiep. Toen heeft de raad in meerderheid uitgesproken: we kiezen liever voor de route die ik voorstel dan voor de route die het college voorstelt. Nu komt er weer zo een situatie aan de orde en weer kiest het college ervoor om het zo te doen. Dan denk ik: u had ook, gezien de discussie over de Damsterdiepgarage, ervoor kunnen kiezen om een voorstel vergelijkbaar met dat van mij te doen. Waarom niet?

Wethouder DEKKER: Ik herinner mij die raadsvergadering, ik was toen op vakantie en wethouder De Vries heeft mij toen vervangen. Dat was een jaar geleden. Dat is één.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, de wethouder zegt altijd: “Het college spreekt met één mond.” tegen ons, dan moet het dat zelf ook doen.

Wethouder DEKKER: Ik zeg alleen maar: ik herinner me die vergadering, want ik was op vakantie, daar heb ik verder helemaal geen enkele waardering bij. Wel bij mijn vakantie overigens. Maar wat ik probeer te zeggen is: uw amendement van destijds ging over de dekking reserve grondzaken. Dat is een harde dekking. Daar zat op dat moment behoorlijk wat geld in. U geeft nu als dekking het dienstresultaat 2012 van de dienst en die is niet zeker. Dus in die zin levert u een onzekere dekking in voor een andere onzekere dekking en daarom zei ik een beetje huiselijk: lood om oud ijzer, maar tegelijkertijd laat ik het oordeel aan de raad. Ik verzet me hier niet tegen.

De VOORZITTER: Dat oordeel gaan we dan nu vragen. U hebt allemaal het amendement inmiddels voor u liggen, volgens mij. Dan gaan we stemmen over het amendement van het CDA over het aanvullend plankostenkrediet Zuidelijke Ringweg. Zijn er stemverklaringen vooraf? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen over het amendement.
Wie is er voor het amendement? Dat zijn de fracties van D66, de Stadspartij, de VVD en de ChristenUnie, het CDA, Student en Stad, de Partij voor de dieren en de PvdA. En daarmee lijkt mij het amendement aangenomen.

Dan gaan we naar het voorstel zelf en dat is inmiddels een gewijzigd voorstel. Wie stemt voor het gewijzigde voorstel? Dat is dan de hele raad, waarmee het voorstel is vastgesteld. Dank u wel.
Dan gaan wij naar agendapunt 7c opnieuw 1-minuutinterventies dus en dat is voormalig agendapunt 8c.

7c: Visie op de ondergrond: Stad verdiept en Warmtevisie en -strategie Groningen duurzaam warm GR 12.3 113984

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de heer Prummel van de Stadspartij hier als eerste het woord over voert. En ongeveer een minuut.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Eens kijken voorzitter, of dat in een minuut lukt, want dit kan ook nog wel eens een klein duel worden. Voorzitter, of aardwarmte in Nederland en in Groningen een

aantrekkelijk alternatief is, dat zal nog moeten blijken. De Stadspartij steunt onderzoek naar deze nieuwe warmtebron, maar de techniek is nog nieuw. Risico's voor gebruikers zijn in het recente verleden fors gebleken. Wanneer men met zijn experiment begint, in het voor aardwarmte naar men zegt, uitstekend geschikte westen van de stad, dan ligt het voor de hand om samen met een woningcorporatie meters te maken en een groepje woningen van aardwarmte te voorzien. Dat kan vervelende consequenties hebben. Het ligt voor ons meer voor de hand om de universiteit, bedrijven en overheden bij dat experiment te betrekken. Wanneer wij van de wethouder geen toezegging krijgen dat er uiterst zorgvuldig met de energierekening van huurders met experimentele aardwarmte wordt omgegaan, dan kunnen wij dat plan moeilijk steunen.

De VOORZITTER: De heer Spakman, PvdA.

De heer SPAKMAN (PvdA): Voorzitter, ik heb een vraag aan de heer Prummel. Hij heeft het over risico's en aardwarmte, ik neem aan dat u impliciet een pleidooi houdt voor het gewoon gebruiken van aardgasnetten en aardgas. Heeft u enig idee wat de prijs van aardgas gaat doen en wat de risico's daarvan zijn voor huurders?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ja, voorzitter, maar dat is een risico dat we met elkaar moeten dekken. Dat risico loopt iedereen, maar hier stap je toch in iets ongewis.
Voorzitter, ik vervolg. Het lijkt aantrekkelijk om met de hulp van grote aaneengesloten blokken een aardwarmteproject te starten, maar daarmee maak je de huurders in financiële zin tot proefpersonen. En dat laatste is onwenselijk vanwege de geringe financiële draagkracht van veel huurders. Zij kunnen een onvoorziene tegenvaller in de energielasten niet opvangen en hun huishoudingen lenen zich daarom niet voor experimenten, omdat deze mogelijke financieel nadeel voor de participanten met zich meebrengen.
Aardwarmteprojecten mogen alleen in de sociale huursector worden gerealiseerd als de warmtekosten van de bewoners vanaf de start gegarandeerd worden en lager liggen of gelijk liggen met vergelijkbare woningen. Dat vergt, voorzitter, een heel nauwkeurige financieel en juridisch ontwerp.
Omdat dit een 1-minuut-interventie is voorzitter, moet ik de motie nu al indienen, maar wanneer het antwoord van de wethouder mij tevreden stelt, kan ik de motie weer intrekken.

De VOORZITTER: Dat kan, inderdaad.

Motie (3): Aardwarmteprojecten (Stadspartij)

"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 20 juni 2012, besprekende de Visie-ondergrond: 'Stad verdiept' en Warmtevisie en warmtestrategie 'Groningen duurzaam warm',

Merkt op dat:
- warmtepompen waarmee warmte uit de ondergrond wordt onttrokken aanvullend veel elektriciteit kunnen gebruiken en dat het gevaar bestaat dat de stijging van de stroomrekening de daling van de gasrekening overtreft;
- men daarom voorzichtig moet zijn met deze nieuwe techniek;
- het aantrekkelijk lijkt om met behulp van de grote aaneengesloten blokken in de sociale huursector een project rond aardwarmte te starten, maar dat we daardoor de huurders ook in financiële zin tot proefpersonen maken;

Stelt vast dat:
- dit laatste onwenselijk is vanwege de geringe financiële draagkracht van veel huurders. Zij kunnen een onvoorziene tegenvaller in de energielasten niet opvangen en hun huishoudingen lenen zich daarom niet voor experimenten die een mogelijk financieel nadeel voor de participanten met zich meebrengen;
- aardwarmteprojecten alleen in de sociale huursector gerealiseerd zouden mogen worden als de warmtekosten van de bewoners vanaf de start 'niet-meer-dan-anders' zijn, liefst minder;
- dit een nauwkeurig financieel en juridisch ontwerp vergt;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De motie maakt deel uit van de beraadslagingen. Wie kan ik over dit onderwerp verder nog het woord geven? De heer Spakman, PvdA.

De heer SPAKMAN (PvdA): Ja, kort voorzitter, want de heer Moes heeft al een uitstekende woordvoering in de commissie gedaan. We zijn blij met de integrale benadering die wordt gekozen. Het is ook goed en noodzakelijk dat de gemeente hier een regie op gaat pakken op de ontwikkelingen in de ondergrond. We zien wel dat de stad verdiept, of het een visie is weten we niet, dat moet nader uitgewerkt worden. Dat staat ook aangekondigd, dus die verdiepingsslag is zeker nodig.
Het duurzaam warm-verhaal, daarvan zien we duidelijk dat het wat verder is in ontwikkeling. Dat is ook een uitvoeringsprogramma. Hartstikke goed. Ik wil nog even reageren op de motie die hier van de Stadspartij voorligt. Wat daar uit spreekt, is eigenlijk een soort wantrouwen richting het opereren van onze corporaties. Ik denk dat het onterecht is. De Groningse woningbouwcorporaties heten geen Rochdale, heten geen Vestia, die gaan altijd voor de belangen van de huurders. Dus bij voorbaat is dit al een overbodige motie.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, toch is mij bekend dat in de Grunobuurt een aantal bewoners negatieve ervaringen heeft met warmtepompen en dat zij niet zonder meer genoegdoening hebben gekregen van hun corporatie. Is dat de PvdA-fractie dan niet bekend?

De heer SPAKMAN (PvdA): Ja, dat is bekend, de warmtepomp is natuurlijk wat anders dan het gebruik van warmte uit de ondergrond. Warmtepompen gebruiken bijvoorbeeld ook warmte van buitenlucht of oppervlaktewater, dus dat is hier niet aan de orde.

De VOORZITTER: Laatste vraag aan de heer Spakman.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, maar ook daarbij ging het om een experiment. En ook daarbij ging het om huurders. Deelt de PvdA dan niet mijn zorgen dat voor een tweede keer huurders de dupe worden van experimenteerzucht?

De heer SPAKMAN (PvdA): Nee, die zorg die delen wij niet.

De VOORZITTER: Dank u wel. Verder nog iemand? De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Ja, dank u wel voorzitter. Omdat ik maar een minuut heb, ga ik ook maar op één onderwerp wat uitvoeriger in.
Wij zijn heel erg verheugd voorzitter, dat wij in ons gemeentelijk energiebeleid aansluiting willen vinden bij G-kracht en de kennis die in Groningen aanwezig is. Wij zouden het college willen aansporen om hier voortvarend mee aan de slag te gaan bij de te nemen vervolgstappen. Student en Stad heeft in het verleden duidelijk aangedrongen op een bredere visie bij energieprojecten dan duurzaamheid alleen. Het is goed om te investeren in duurzaamheid en om dat als uitgangspunt te nemen, maar in de keuzes die volgen op dit uitgangspunt kunnen zich mogelijkheden voordoen die beduidend meer positieve neveneffecten hebben dan wanneer voor andere mogelijkheden wordt gekozen. Steeds moet dus nagestreefd worden voordelen te behalen op meerdere vlakken.
Voorzitter, Student en Stad vindt dat we als Groningen waar mogelijk gebruik moeten maken van de kwaliteiten van Groningen als kennisstad. Het benutten en daarmee vergroten van de kennissector zal resulteren in een sterkere lokale en regionale economie en een grotere werkgelegenheid.
Bij deze visies gaat het in de eerste plaats om duurzaamheid, maar al is spin-off een anglicisme, ik vind het geen vies woord. Ik vind het niet laag-bij-de-gronds om te zeggen: duurzaamheid is de reden van de actie, maar we kijken naar het totaalplaatje. We kijken hoe we het project zo kunnen uitvoeren dat we onze lokale economie en onze kennis zoveel mogelijk laten meeprofiteren. Ik zie in deze visies in dat opzicht voldoende aanknopingspunten en zie dat het college oog heeft voor het realiseren van deze positieve neveneffecten bij duurzaamheidprojecten, maar daar moet het niet bij blijven en daarom zullen wij blijven opletten bij de vervolgstappen. Als ik naar het totaalplaatje kijk, ben ik tevreden. Tevreden op het gebied van duurzaamheid, omdat ik dat ook als uitgangspunt zie, dat nog wel, dat absoluut, maar ook over het totaalplaatje dat ik graag zou willen zien en ik hoop dat dat bij de vervolgstappen zichtbaar blijft. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, mevrouw Koebrugge, VVD.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dank u wel voorzitter. Het masterplan Groningen energieneutraal hebben wij niet gesteund, maar wij zijn wel voor het gebruik van aardwarmte, mits wij gebruikmaken van oplossingen die daadwerkelijk leiden tot kostenbesparingen. Het betreft een visie, dus ook hierbij geldt dat we de uitvoering op zijn merites zullen beoordelen. Wij steunen deze visie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van der Veen, GroenLinks.

De heer VAN DER VEEN (GroenLinks): Ja, voorzitter, dank u wel. De GroenLinks-fractie is ook heel enthousiast over beide visies. We zien veel kansen om hiermee in de stad aan de slag te gaan en er gebeurt ook heel veel, hebben we gezien en gelezen. Het is vooral van belang dat de gemeente een strakke regie gaat voeren en allerlei partners daar ook bij gaat betrekken, ook de inwoners van de stad. We zien dan ook uit naar de uitwerking van de visie en de verschillende gebiedsvisies die eraan zitten te komen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (Partij voor de Dieren): Wij willen ook graag de complimenten geven voor deze visies. Niet alleen wordt er een duidelijk beeld gegeven met mooie doelstellingen, maar ook vinden we het zeer goed dat de visie echt vooruitkijkt en niet alleen het noodzakelijke doet, maar ook langetermijndoelstellingen nastreeft. We zijn blij met het betrekken van ondergronds bouwen, waardoor er meer ruimte is boven de grond voor groen. In rapporten wordt gesproken over drasgrond en stadslandbouw en wij gaven al eerder in de commissie aan dat wij graag de mogelijkheid zien dat rondom Groningen plas- en drasgebieden worden aangelegd. Deze gebieden zijn zeer goed voor bijvoorbeeld weidevogels als de grutto, die op uitsterven staat. Ook willen we graag stadslandbouw met bijvoorbeeld fruitbomen stimuleren en we hopen dat deze maatregelen meegenomen gaan worden in het totaalplaatje. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel voorzitter. Ook D66 is enthousiast over beide visies. We zijn blij dat we hiermee kunnen werken aan de ambitie om de duurzaamste stad te worden. Waar wij in de commissie ook nog even over hebben gesproken, is de manier waarop je innovatieve, meestal wat kleinere ondernemers, ook kan betrekken bij de totstandkoming van deze ambities. Nu gaat het natuurlijk wat te ver om dat in deze visie direct al te organiseren, we willen willekeur voorkomen. We willen aan de andere kant ook voorkomen dat wie het eerst komt, het eerst maalt. Dat principe willen we ook voorkomen. Dus ik denk dat het wel van belang is dat wij in de verdere uitwerking van deze visies zorgen voor heldere kaders voor ondernemers en instellingen waardoor ze enthousiast worden om ook bij te dragen aan betere energie. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Seton, CDA.

De heer SETON (CDA): Ja voorzitter, dank u wel. Ik heb in de commissie ook aangegeven dat we bij het zien van de stukken in eerste instantie wat terughoudend waren, maar dat we al lezend een stuk enthousiaster zijn geworden. Bij de Stad verdiept zijn wij erg benieuwd, want die visie is mooi, maar de uiteindelijke uitvoering, de fasering, de prioritering en de financiering moeten allemaal nog komen en daar zijn we wel heel benieuwd naar, omdat daar de echte keuzes gaan vallen. En bij Groningen duurzaam warm hebben we ook gezegd: de gemeente doet een deel, maar we moeten andere partijen verleiden om ons verder te helpen. En daar zal een grote opgave voor de gemeente Groningen liggen, maar over het algemeen kunnen wij de visies steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dank u wel. Wij steunen de visies, omdat ze ook duurzaamheidaspecten uitstralen, dat wil zeggen: je gebruikt iets wat er al is. We wachten de uitvoering af, want je kunt er nog wel het een en ander op afdingen. Wij krijgen bijvoorbeeld signalen dat de collectieve warmte-koudeopslag niet altijd even goed werkt. Daar komen we eventueel nog op terug. Als idee om verder uit te werken, zullen we kijken wat dat betekent voor de uitvoering.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik kijk nog even naar de fractie van de SP, of die nog woordvoering wenst. Maar dat is niet het geval, dan kunnen we naar wethouder De Vries, die we inmiddels welkom kunnen heten. Gaat uw gang.

Wethouder DE VRIES: Ja, dank u wel voorzitter. In de commissie was reeds brede steun uitgesproken voor de beide documenten. Nou, alle kanttekeningen zijn gemaakt over het uitvoeringsprogramma aan de ene kant en een verdiepingsslag voor de stad aan de andere kant. Dat herkennen we uiteraard ook en daar gaan we mee aan de slag. Het is misschien wel interessant om te zien wat er in de samenleving gebeurt. Sommigen van u waren vanochtend bij een overigens prima bijeenkomst bij het KUUB en daar werd ook even gesproken over allerlei initiatieven die in de samenleving plaatsvinden. En je ziet in de samenleving ook in de particuliere sector toch een bundeling van krachten, Grunneger Power is er ook zo één waarin vormen van collectiviteit kunnen helpen om maatschappelijk met elkaar meters te maken. Nou, dat is in wezen ook een beetje wat we in deze nota's herkennen en we zien we voor onszelf daar een zekere regierol in.
De heer Prummel was met de Stadspartij de enige die nog wat aarzeling vertoonde. Als ik het goed heb genoteerd, vroeg hij de toezegging om uiterst zorgvuldig om te gaan met de energierekening van huurders. Nou dat gaan we meteen toezeggen, want dat is ook precies de bedoeling. Sterker nog, uw motie vind ik eigenlijk niet ver genoeg gaan en is in die zin ook overbodig. U zegt, dat is het tweede bolletje onder Stelt vast, dat die aardwarmteprojecten alleen in de sociale sector gerealiseerd zouden kunnen worden als de warmtekosten van de bewoners van onze stad niet meer dan anders zijn, liefst minder. Mijn stelling is: ze moeten minder zijn. Dat zou een doelstelling moeten zijn. Uiteindelijk moet het mogelijk zijn om met de aardwarmte die we gebruiken ervoor te zorgen met elkaar dat we niet alleen andere vormen van energiebronnen hanteren, maar dat we ook proberen om inderdaad met elkaar de energielasten van de huurders die dat zelf op eigen kracht niet kunnen, want: beperkte beurs en geen eigenaar van het gebouw, naar beneden te brengen. De voorspelling is, mijnheer Prummel, dat de komende tien tot vijftien jaar de energieprijzen verdrievoudigen. Nou, dan weet u wat er gebeurt. Dus de motie gaat me niet ver genoeg. Het is uitdrukkelijk de bedoeling om dat te doen en natuurlijk zullen wij samen met de corporaties, die overigens net werk leveren in deze stad, dat ben ik met de heer Spakman eens, dat allemaal heel nauwkeuring financieel doen en ook heel goed juridisch doen, maar dat we hier aan de slag moeten met elkaar en dat we krachten moeten bundelen, is evident.

De VOORZITTER: De heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nou, dat betekent voorzitter, dat de deelnemers aan een aardwarmteverwarmingsproject van de huizen de garantie krijgen van de verhuurder dat hun woonlasten niet stijgen boven die van vergelijkbare huizen die niet aan aardwarmte meedoen?

Wethouder DE VRIES: Ik weet niet hoe dat zit in de relatie huurder-verhuurder, daar gaan wij niet over. Wat moet gebeuren, is dat de corporaties met hun huurders en gesteund door de regierol van de gemeente samen gaan werken. Dat is geen makkelijke opgave, omdat je inderdaad ook zit met individuele posities van huurders ten opzichte van de corporaties. Daarom is uw aandacht voor het financiële en juridische aspect terecht. Wat er moet gebeuren, is dat we die beweging gaan organiseren met elkaar. En om dan aan de voorkant te beginnen met een garantie van de corporatie in de richting van elke individuele huurder, dat is niet een methode om dat tot stand te brengen. U zou op de bres moeten springen, dat doen wij als college, voor het belang van huurders in de sociale sector voor het kunnen beteugelen van hun energielasten. Dat is het maatschappelijk belang en dat proberen we met deze beide visies, hoe bescheiden ook, te organiseren.

De VOORZITTER: Dan zou ik nu aan de heer Prummel willen vragen of deze beantwoording voor hem een reden is om de motie in te trekken of om haar te handhaven.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ja, voorzitter, dan kan ik de motie intrekken, gehoord hebbende wat de wethouder gezegd heeft. Maar, laat ik hem waarschuwen: ik zal hem zorgvuldig volgen. En de woningbouwcorporaties ook.

Wethouder DE VRIES: Zullen we dat dan in uw richting ook doen? Dan trekken we samen op.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan is motie nummer 3 hierbij ingetrokken, de motie aardwarmteprojecten van de Stadspartij. Dan gaan we stemmen over het voorstel zelf, dat is punt 1 en punt 2, de visie op de ondergrond Stad verdiept en de warmtevisie. We nemen ze gewoon maar even samen. Wie is voor de voorstellen? Ik denk dat dat de hele raad is? Dat is de hele raad. Dank u wel.
Dan zijn we bij onze discussiestukken, hoewel ik het gevoel heb dat we daar al een beetje mee begonnen zijn.

8. Discussiestukken

8.a: Visienota armoedebeleid Samen actief tegen armoede GR 12.3123294

De VOORZITTER: Ik kijk even wie daar als eerste het woord over wil en dat is de SP in de persoon van mevrouw Van Gijlswijk. Gaat uw gang.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dank u wel voorzitter. In de visie van het college staan mooie warme woorden over de sociale en solidaire stad en over de ambitie om iedereen in onze stad mee te laten doen.
Die mooie warme woorden onderschrijven we en we hopen van harte dat ze bij de uitwerking van de visie niet vergeten worden. Over de toon van een deel van de nota maken we ons wel zorgen. Antwoorden als zelfredzaamheid, meer op eigen kracht, en een beroep doen op het sociale netwerk, lijken de weg vrij te moeten maken om in de nabije toekomst bezuinigingen op zaken die bikkelhard nodig zijn te rechtvaardigen. Deelt het college die zorgen van mijn fractie?
Het college maakt een denkfout als het in de armoedebestrijding serieus afstand wil nemen van het aanbodgericht controleren van de vraag naar voorzieningen en meer wil inzetten op het zelforganiserend vermogen van de minima in onze stad. U plakt de filosofie die hoort bij de wereld van zorg en welzijn op de armoedebestrijding. Bij een aantal zorgvoorzieningen kan ook met recht worden gezegd dat het zinvol is om te kijken of een gevraagde voorziening wel nodig is, en of er niemand in de omgeving is die veel beter kan helpen dan een professional. Een eenzame oma die een scootmobiel aanvraagt, is wellicht veel meer gebaat met begeleiding naar de dagactiviteit in het verzorgingshuis in de buurt, in plaats van dat er elke week een hulpverlener langskomt. Dat is prima als het gaat om zorg- en welzijnsvoorzieningen, ook al zit hier ook een grens aan de reikwijdte van het begrip zelfredzaamheid. Maar wat doe je als je wasmachine kapotgaat? Dan heb je een nieuwe nodig. En zeker als alleenstaande ouder met drie kleine kinderen. Dan past het niet om het gesprek aan te gaan over wassen bij de buren of een beroep te moeten doen op een suikeroom. En wat als je jarenlang op het minimum zit, omdat er geen werk voor je is? Dan heb je de langdurigheidsstoeslag heel hard nodig, bijvoorbeeld om je beddengoed en linnen te vervangen, want je vakantiegeld gebruik je al om er je achterstallige rekeningen mee te betalen.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff, PvdA.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u voorzitter. Ja, ik heb ook uw stuk in het dagblad hierover gelezen en eigenlijk maakt u zich zorgen over de concrete maatregelen en over de visie zelf, zegt u daarnet. Maar deze maatregelen worden volgens mij niet in het stadshuis bedacht, maar met de mensen in de armoede zelf. Die hebben zelf aangegeven waar zij behoefte aan hebben. Vindt u nu dat wij moeten bepalen waar zij behoefte aan hebben of kunnen we dat ook aan de mensen zelf overlaten?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik was nog niet klaar met mijn woordvoering. Prima om ook te investeren in een budget voorlichting, aangegeven in het onderzoek. Dat is mooi om te voorkomen dat mensen in de toekomst opnieuw in grote problemen komen, maar geen antwoord op acute nood. In de ogen van de SP is inkomensondersteuning geen probleem, het is juist een oplossing voor problemen. Geen kostenpost, maar het vangnet van onze samenleving. Voorzitter, het college moet wat ons betreft alstublieft bezig blijven met het aanbodgericht honoreren van de vraag naar minima-voorzieningen en daarnaast inzetten, mevrouw Bloemhoff, op netwerken, aan budgetvoorlichting blijven doen, maar vooral in onze ogen investeren in participatie, ook voor mensen die geen of weinig arbeidsperspectief hebben.

De VOORZITTER: De heer Rutte, VVD.

De heer RUTTE (VVD): Ja voorzitter, mevrouw Van Gijlswijk houdt een heel verhaal, een pleidooi voor het aanbodgericht honoreren van aanvragen naar voorzieningen, maar: kan zij aangeven welk succes daarmee is geboekt, nu vaststaat dat in onze stad na het geweldige armoedepact waar zij zo een groot

voorstander van was, nog steeds een op de zeven kinderen in armoede leeft? Dat toont toch aan dat het juist niet werkt?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik wilde mij ook tot slot te richten tot de heer Rutte, maar daar zijn er in dit land twee van. De heer Rutte, ja, die ene in Den Haag, die zegt dat armoede in Nederland niet bestaat, terwijl blijkt dat 327.000 kinderen in armoede opgroeien. Komend jaar komen daar door kabinetsbeleid onder aanvoering van de VVD nog eens 40.000 kinderen bij. En die andere heer Rutte, voorzitter, deze heer Rutte, die ontkent tenminste niet dat in een rijk land als Nederland, ons land, armoede bestaat. En u zult begrijpen voorzitter, als het op zakendoen aankomt, heeft deze heer Rutte mijn voorkeur.

De VOORZITTER: De heer Rutte, VVD.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, na deze warme woorden van mevrouw Van Gijlswijk, waarvoor dank, heeft ze mijn vraag niet beantwoord, en dat is even jammer. Namelijk, dat haar pleidooi voor aanbodgericht inkomensbeleid, dus vooral geld schuiven naar arme mensen, aantoonbaar in deze stad niet gewerkt heeft. Of kan ze aantonen dat het wel heeft gewerkt?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik kan ook aantonen, en die discussie wil ik nu maar niet met u aan, want u was daar helemaal niet bij en ik wel, wat onder het bewind van de VVD in deze stad allemaal is afgeschaft. Bijvoorbeeld, u maakt zich druk om participatie van kinderen in bijstandsgezinnen. Dan had u dus gewoon weekje weg, waar deze kinderen een weekje mee op vakantie kunnen, omdat hun ouders dat niet kunnen betalen, niet weg moeten bezuinigen. Sterker nog, onder het bewind van de VVD zijn er zoveel dingen afgeschaft! De witgoedregeling, noem maar op. En toen de SP in het college kwam, hebben we die uitgebreid, maar dat betekent niet dat we er met geld alleen zijn. Dat heeft u mij ook niet horen beweren. Mijn zorg is alleen: we hebben allemaal een lijst gekregen bij de visie, ik moet afronden van mijn partijgenoten, en zoals mevrouw Postma in de commissie ook aangaf, ook wij kunnen ons geen zaken voorstellen die we kunnen afschaffen. In het kader van bezuinigingen, ook te danken aan uw partij, maken wij ons grote zorgen of wij nog de armoede in deze stad kunnen bestrijden. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, heel kort, ik kan slechts concluderen dat mijn vraag niet beantwoord is.

De VOORZITTER: Bij die conclusie laten we het even. Er zijn nog een paar mensen met vragen, dat wil ik toch even doen. Als iedereen belooft dat heel kort te houden. Mevrouw Riemersma, Stadspartij.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel voorzitter. Het is een feit dat heel veel arme mensen gewoon niet bereikt worden. En ook in het verleden is dat niet gelukt, ook niet met dat fraaie armoedepact. Heeft de SP nu wel een oplossing?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Daar heeft de SP heel veel ideeën voor, die wilde ik bij de uitwerking van deze visienota nog maar eens naar voren brengen. Of misschien ook wel volgende week bij de voorjaarsnota.

De VOORZITTER: En dan kort mevrouw Bloemhoff, PvdA.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u voorzitter. Mijn vraag was niet beantwoord. Bij deze visie zijn 1600 mensen in armoede betrokken, die blijven betrokken met de concrete maatregelen. Heeft de SP nu wel of geen vertrouwen in de mensen die zelf in armoede zitten en ervaringsdeskundig zijn?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ervaringen delen met elkaar, zoals waar je de goedkoopste boodschappen kunt doen en hoe je het niet gebruiken van voorzieningen tegen kan gaan, daar ben ik helemaal niet tegen, maar ik constateer dat slechts 1600 van de 10.000 mensen in de bijstand in deze stad hebben meegedaan en los van dat er mensen ervaringen uitwisselen, heeft u als politieke partij ook een visie op armoedebestrijding. En net zoals u heb ik deze hier geuit en heb ik ook ideeën om nog veel meer te doen om de armoede te bestrijden.

De VOORZITTER: Tot slot de heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel voorzitter. Ik heb twee vragen; een sluit wel op de laatste aan. Mevrouw Van Gijlswijk begon haar betoog tegen de nadruk die in de notitie wordt gelegd op zelfregulerend vermogen, op zelforganiserend vermogen, de opvang binnen het netwerk, maar als argument dat u daartegen bent, gebruikt u eventuele bezuinigingen. Maar, los daarvan, dat kan toch ook een heel positief iets zijn?

De VOORZITTER: Wilt u kort uw twee vragen stellen?

De heer LUHOFF (D66): Tweede vraag is: u stelt dat mensen moeten participeren in de samenleving, dat je daarop moet inzetten, maar ik hoor u helemaal geen pleidooi houden over investeren in de economische infrastructuur of in onderwijs, om dat ook in de toekomst mogelijk te maken.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, als de heer Luhoff goed had geluisterd, had hij gehoord dat ik mij vooral in de commissie, maar ook vandaag, zorgen maak om mensen die in deze stad geen banen kunnen krijgen en dus nooit zelfstandig uit de armoede kunnen komen. Die mensen moeten kunnen blijven participeren in de samenleving. Dat kan onder andere door langdurigheidstoeslag te blijven verstrekken, dat kan onder andere door schoolgaande kinderen in bijstandsgezinnen te helpen. Dat kan financieel zijn, maar ook op een andere manier.

De VOORZITTER: Dank u wel. En hier laten we het even bij wat mevrouw Van Gijlswijk betreft. De heer Gijsbertsen, GroenLinks.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga door waar mevrouw Van Gijlswijk is gebleven. In elk geval is mijn woordvoering in de lijn van mevrouw Van Gijlswijk. Nee, u zit er wat mij betreft helemaal niet naast en ik verbaas mij een beetje over de reactie die het oproept. Volgens mij zegt mevrouw Van Gijlswijk twee dingen die ik zelf bij dezen dan ook maar zeg: enerzijds ligt er hier een verhaal, een visie van het college waar mijn fractie zich in kan vinden, die gericht is op participatie. Allemaal hartstikke goed en mooi, een visie die ook aansluit bij de eigen verantwoordelijkheid die ook in andere domeinen wordt gevraagd. Maar zowel voor dit armoedebeleid als voor het terrein van zorg en welzijn geldt voor mijn fractie dezelfde aarzeling, die we ook bij de decentralisaties wel hebben geuit: je kunt wel mensen aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheid, maar uiteindelijk moet je ook blijven zorgen voor de mensen die toch geen werk kunnen vinden, die misschien niet kunnen werken, die dat netwerk misschien niet hebben. Je moet er ook zijn voor mensen die niet kunnen participeren of werken. Voor die mensen moet je gewoon een aantal regelingen in stand houden en voor hen is ook de inkomensondersteuning bedoeld. Dus volgens mij is het een aanvullend op het ander en ik heb eerlijk gezegd mevrouw Van Gijlswijk ook zo begrepen, dat je enerzijds die inkomensondersteunende maatregelen moet handhaven en dat je anderzijds hard aan de slag moet om mensen aan het participeren en aan het werk te krijgen.

De VOORZITTER: De heer Rutte, VVD.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, een vraag aan de heer Gijsbertsen. Hij schetst het een beetje alsof we nu in een keer ‘en, en’ gaan doen. Het oude beleid zetten we voort en daarnaast gaan we mensen aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheid. Of begrijp ik dat verkeerd? Er wordt toch een heldere keuze gemaakt in dit document?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, wat mij betreft, en dat is ook de kanttekening die ik samen met mevrouw Van Gijlswijk maak, is het een aanvulling, een andere aanpak waar ik mij voor een deel in kan vinden, maar het kan wat mijn fractie betreft niet betekenen dat wij hiermee afscheid nemen van een hele serie van inkomensondersteunende maatregelen. Bijvoorbeeld, als we het hebben over de focus die nu wordt gelegd op het helpen van gezinnen in plaats van die hulp speciaal te richten op kinderen, vind ik dat op zich een goed verhaal. Maar dat wil wat mij betreft niet zeggen dat je regelingen die echt op kinderen zijn gericht, zoals bijvoorbeeld het jeugdsportfonds, gewoon laat lopen. Daar moet je volgens mij ook nog steeds voor staan. Je kunt wel zeggen: we gaan mensen in hun eigen omgeving meer laten oplossen, maar als die koelkast stuk is dan wil ik nog steeds dat die witgoedregeling bestaat.

Dus dat is nog steeds de kanttekening die ik bij dit stuk maak.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff, PvdA.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u voorzitter. Ja, volgens mij staat de basis op orde wel degelijk in de visienota. U zegt nu iets over de huidige regelingen, maar als nou uit die peiling van die mensen in armoede komt dat ze liever geactiveerd worden of dat ze liever een opleiding doen dan die wasmachine hebben? Dan is het kiezen, óf dat doen, wat kiest u dan: wat zij willen of gaat ze er extra geld tegenaan gooien, zodat we allebei kunnen doen?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik verbaas me echt een beetje over deze reactie van de PvdA, want volgens mij zijn er gewoon twee zaken die je met elkaar moet doen. En dat hebben we ook de afgelopen jaren in deze stad gedaan, samen met deze PvdA, namelijk enerzijds activeren, participeren, aan het werk, dat is altijd de hoofdzaak. Als je het aan iemand vraagt die in armoede leeft dan wil hij altijd natuurlijk liever aan het werk dan dat hij inkomensondersteunende maatregelen krijgt, maar ik vind wel dat die voorzieningen er moeten blijven voor mensen die nog niet aan het werk kunnen.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, ik wil hier nog een aanvullende vraag op stellen. Natuurlijk moet beide, dat vindt mijn partij ook, maar de vraag is even: heeft u daar dan ook extra budget voor over, de komende tijd? Want we willen doen wat de mensen aangeven: activeren en de basis op orde houden.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, mijn fractie heeft ook in de commissie aangegeven dat dat dus voor ons een groot zorgpunt is, dat dat geld er niet zou zijn voor de komende tijd. Dat was een beetje onduidelijk nog in de commissie, of het nu helemaal dit jaar gefinancierd is of tot 1 juli. En ook voor de komende jaren. Dus dat is een onderwerp waar mijn fractie ook volgende week bij het voorjaarsdebat op zal terugkomen.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, ik heb nog een aanvullende vraag. Waarom heeft GroenLinks dan afgelopen vergadering tegen het amendement gestemd om 400.000 euro voor armoedebestrijding te houden? U had daar financieel-technische redenen voor, dat weten we, die had iedereen, maar desondanks wilden wij die 400.000 euro behouden. Waarom heeft u toen tegengestemd?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, nou wordt-ie helemaal mooi! Enerzijds krijg ik het nu het verwijt dat ik wel inkomensondersteunende maatregelen wil en u daar blijkbaar wat minder prioriteit aan geeft en anderzijds zegt u dat ik het niet regel! Het spijt me wel, de argumentatie was toen dat het college dat al geregeld zou hebben en als dat niet het geval is, dan ga ik dat volgende week met u regelen. Voorzitter, voor dit jaar is het volgens mij geregeld en volgens mij moeten we het over de komende jaren ook gaan hebben.
Nog een korte opmerking, ook een beetje een hartenkreet misschien die ik toch nog even wil uiten. In de visie komt ook weer terug die aandacht voor communicatie voor laaggeletterden, een thema waar mijn fractie zich al vele jaren voor inzet. Dat blijft van groot belang.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Deze nota kan ook op instemming van onze fractie rekenen. Het is goed om te zien dat de vraag heel erg centraal heeft gestaan in zowel het onderzoek als in deze nota: hoe zorg je ervoor dat je mensen duurzaam uit die armoedesituatie kunt helpen? En het is ook goed om te zien dat er aandacht is voor de positie van kinderen, van gezinnen natuurlijk waar het om gaat, kinderen zitten vaak in een gezin. Een ding wat ik wel mis en dat heb ik in de commissie ook aangegeven, de heer Gijsbertsen noemde het net ook al, het jeugdsportfonds. Datzelfde geldt ook voor het jeugdcultuurfonds. Ik vind dat belangrijke zaken als je het hebt over participatie van kinderen. Dat wat door armoede vaak belemmerd wordt, moeten we zoveel mogelijk zien te voorkomen. Dus ik zou de wethouder daar graag ook nog wel over willen horen.
Iets wat mij ook is bijgebleven, onder andere door de inspraak en ook door andere reacties die ik heb gekregen, is hoe je er nou voor zorgt dat je de maatregelen die je hebt, of dat nou inkomensondersteunende maatregelen zijn of anderszins, aan de ene kant met heel veel maatwerk kunt inzetten in de komende periode, maar hoe je aan de andere kant ook kunt zorgen voor een transparante en goede communicatie daarover. Volgens mij moeten we bereid zijn te kijken naar dat instrumentenpalet.

Laten we dat nu zoveel mogelijk doen, vandaar ook het amendement de vorige keer in de moties bij de begrotingen, waar zonet een interruptiedebatje over plaatsvond. Daarom is het zo belangrijk dat we die zaak ook onder schot hebben, ook in onze communicatie naar buiten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Kuik, CDA.

Mevrouw KUIK (CDA): Ja, dank u voorzitter. In de commissie had ik geen tijd meer, dus ik ben blij dat ik hier nog even wat kan zeggen. Het armoedebeleid moet anders. Ja, mee eens, maar, ik wil wel van het college weten of het de mening is toegedaan dat dit anders moet alleen maar vanwege de financiën. Is het dus een prioriteitenkwestie of is er ook daadwerkelijk een betere aanpak nodig? Hierop graag een antwoord.
Wij zijn het ermee eens dat het anders moet. Uit de cijfers blijkt dat één op de zeven kinderen in armoede leeft en 12% van alle huishoudens een beroep doet op de gemeente, omdat het eigen inkomen niet toereikend is om volledig deel te nemen aan de samenleving. Inzetten op het duurzaam uit de armoede raken, lijkt ons een goed streven. Schuldhulpverlening heeft hierbij ook een belangrijke betekenis. We zijn het ook helemaal eens dat werk de beste manier is om uit de armoedesituatie te komen, maar er zijn ook mensen die niet aan de bak komen. Neem bijvoorbeeld ouderen. Daar zul je dan ook op een andere manier mee om moeten gaan. Meer op eigen kracht moet niet betekenen in je eigen sop gaar koken, maar dat proef ik gelukkig ook niet in deze motie. Het inzetten van ervaringsdeskundigen lijkt ons ook een goede zaak. We wachten de kadernota af. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Bloemhoff, PvdA.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u voorzitter. Beleid maak je niet voor de mensen, maar met de mensen en wij vinden het een prachtig voorbeeld van hoe je dat moet doen. Want voor het eerst is in Groningen en deliberatieve peiling toegepast, waarbij mensen in armoede en ervaringsdeskundigen is gevraagd wat zij nu nodig hebben. Het is een proces waarin iedereen meedoet en mee blijft doen. Dat is ook een belangrijke reden waarom wij vandaag niet met moties zullen komen, want wij hebben er alle vertrouwen in dat het college met de mensen in armoede met goede maatregelen komt en wij willen dat proces niet verstoren door nu allerlei eisen op tafel te leggen.
Wat betreft de visie: vorig jaar rond deze tijd presenteerde de werkgroep armoede van de Partij van de Arbeid een rapport om te komen tot een vernieuwende aanpak van armoedebestrijding. Het rapport was onder meer geïnspireerd op de succesvolle aanpak in Vlaanderen van professor Jan Vranken. En wij zijn tevreden dat zijn visie hierin terugkomt. De definitie van armoede spreekt ons enorm aan. Armoede is meer dan alleen geld, het gaat om sociale uitsluiting. Armoedebestrijding gaat daarmee in de eerste plaats over meedoen en het ontwikkelen van eigen kracht van mensen en dan zal ik op die beladen term eigen kracht even ingaan, want het wordt door liberalen vaak gebruikt om aan te geven dat mensen het in eerste instantie op eigen kracht moeten doen. Als sociaaldemocraat geloof ik ook in die eigen kracht, dat mensen met die eigen kracht ook een heel eind kunnen komen, anderzijds weet ik ook dat die eigen kracht vaak ook niet voldoende is voor mensen om vooruit te komen. Kinderen die opgroeien in een gezin waar armoede is, hebben niet automatisch de kans om zich te ontplooien.

De VOORZITTER: De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik voel me wat aangesproken als liberaal, dus wil ik graag een vraag stellen. U geeft aan hoe een liberaal ertegenaan kijkt, u geeft aan hoe een sociaaldemocraat ertegenaan kijkt. Volgens mij bijt dat elkaar niet, zoals u dat uitlegt.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Nou, dan ben ik daar heel erg blij mee. Want ik wilde ook even een voorbeeld noemen van de ladder. We zien het gewoon zo: er is een ladder, maar de eerste sporten van die ladder ontbreken. Daar zien wij dus de duw in de rug van de overheid. Het punt is dat veel mensen in armoede daar niet zelfstandig uit kunnen komen, omdat er vaak geen sociaal netwerk is. Dit geven de mensen zelf ook aan. De PvdA leest in deze visie nadrukkelijk wel een rol van de overheid als duw in de rug. College, kunt u dit bevestigen?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk, SP.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, de PvdA zegt dat ook samen met de SP en het college: de beste manier om uit de armoede te komen is werk. Maar hoe kan een sociaal netwerk bijdragen aan een baan, banen die er in de stad, vooral in dit deel van het land niet zijn voor de mensen over wie we het hebben?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Een sociaal netwerk en armoede gaan natuurlijk om meer dan alleen een baan, maar een netwerk is belangrijk om een baan te vinden. Daarnaast is het natuurlijk zo dat we de basis op orde moeten houden, want mensen die kopzorgen hebben over schulden of voor wie huisuitzetting dreigt, die hebben helemaal geen energie om zelf aan het werk te komen. Daarom moeten we in deze stad zorgen dat die basis op orde blijft. Armoede verdient een langdurige en bredere aanpak dan alleen witgoedregelingen. Armoedebestrijding is in onze optiek preventie, activering, gezondheidszorg, onderwijs, sport en de toegankelijkheid van voorzieningen.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma, Stadspartij.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel voorzitter. Wat vindt de PvdA ervan dat door haar toedoen, met andere fracties, de subsidiebanen die nu nog tot 1 juli bestaan, honderden subsidiebanen in de stad, worden afgebouwd? Hoe ziet zij dat in het licht van wat zij nu allemaal staat te betogen? Dank u wel.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Nou, wat wij daarvan vinden is dat we het verschrikkelijk vinden dat we die banen hebben moeten afbouwen. Maar als die banen 29 miljoen euro kosten en wij nog
21 miljoen euro overhouden voor alle mensen die werk zoeken in deze crisistijd, dan moeten we daar andere keuzes in maken.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Voorzitter?

De VOORZITTER: Ja mevrouw Riemersma, we hebben deze discussie al een paar keer eerder gevoerd. Tot slot nog even.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Hoeveel denkt de PvdA dat het gaat kosten om al die arme mensen dan weer aan de bak te krijgen? Dat is toch een veelvoud van wat er bespaard wordt met het afschaffen van de subsidiebanen!

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja, maar naast de 1500 mensen in subsidiebanen zijn er nog 8000 mensen in armoede die ook aan de slag geholpen moeten worden.
Wij ondersteunen maatschappelijke initiatieven zoals tientjesnet, dat wil ik hier nogmaals benadrukken. Tientjesnet is een nieuw initiatief waarbij mensen in armoede een tientje betalen. Als u nou een cursus geeft, er zijn misschien raadsleden in de zaal die een cursus geven, heeft u een plekje over, bied dat dan aan en dan maak je elkaar blij. Dat soort maatschappelijke initiatieven willen wij ook steunen en wij vinden het ook wel belangrijk om als overheid die maatschappelijke initiatieven te steunen.
Ook vragen wij nogmaals aandacht voor het sociaal contract. Mensen hebben recht op ondersteuning van de overheid, maar ze mogen er ook iets voor terugdoen in de vorm van vrijwilligerswerk. Dit is ook een groot voordeel, want hierdoor komen mensen uit het sociaal isolement en kunnen zij anderen weer helpen.
Voorzitter, wat betreft de prioriteiten: voor de PvdA heeft armoedebestrijding bij gezinnen prioriteit, omdat armoede overerfbaar is en één op de zeven kinderen in deze stad in armoede opgroeit. Daarnaast zijn de werkende armen en de zzp'ers lange tijd ondergeschoven kindje geweest. Steeds meer mensen moeten met kleine baantjes de touwtjes aan elkaar knopen, komen moe thuis en hebben gewoon geen energie meer en raken in een sociaal isolement. Extra inzet voor deze groep is echt nodig.
Tot slot het geld, college.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk, SP.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, is dit een prioriteit? Dus: 1 armoede, 2 werkende armen, maar u vergeet alle AOW'ers in armoede en isolement, alleenstaanden, noem maar op, daar wilt u geen inzet meer voor plegen, zoals dat zo mooi heet?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Natuurlijk willen we inzet plegen op alle armen. Wij zeggen dat we eerst moeten beginnen bij kinderen en we vinden het belangrijk dat nu eindelijk de werkende arme ook prioritiet krijgt.
Dan het geld. We hebben de vorige raadsvergadering dat amendement aangenomen voor € 400.000 extra, maar de vraag is even, college, redt u het daarmee? Want het jeugdsportfonds is bijna leeg en wij gaan ervan uit dat hier ook een oplossing voor komt. Mijn fractie vindt het onacceptabel als kinderen hierdoor niet zouden kunnen sporten. Dus wij verwachten dat het college dit zo snel mogelijk oplost.
Tot slot lezen wij in de voorjaarsbrief dat het geld voor het nieuwe beleid nog geregeld moet worden. Voorzitter, onze financiële positie mag er niet toe leiden dat mensen die door de crisis in een benarde situatie zitten straks geen steun meer krijgen en er nog slechter aan toe zijn. De PvdA vindt daarom armoedebestrijding topprioriteit en vindt dat het college daar dus ook de prioriteit moet leggen bij de keuzes die het maakt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik zie nog een paar vingers voor u. Dus misschien kunt u even wachten. Als eerste de heer Rutte, VVD.

De heer RUTTE (VVD): Ja, voorzitter, ik hoor het pleidooi voor mevrouw Bloemhoff om vooral veel middelen beschikbaar te houden voor armoedebestrijding. Uit de notitie blijkt overduidelijk dat er veel te weinig geld is om in ieder geval alles op gebied van inkomensondersteuning overeind te houden. Bent u bereid binnen die inkomensondersteuning nu al aan te geven waar u daar uw prioriteiten zou leggen?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Nee, wij willen dit proces de ruimte geven. Als ik nu al prioriteiten zou leggen zou dit proces waarbij mensen in armoede zitten en kijken wat ze nodig hebben, niet voldoende ruimte krijgen. U weet dat er concrete maatregelen richting begroting komen, nou dat wachten we af. Verder zijn we natuurlijk bereid en vinden wij richting armoede dat als daar een tekort is, het opgelost moet worden.

De VOORZITTER: En mevrouw Van Gijlswijk, SP.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, na de inbreng van de PvdA-fractie vraag ik me af waarom mevrouw Bloemhoff mij zo aanviel. Kunt u uitleggen wat het verschil is tussen uw en ons verhaal? Want het lijkt bijna als twee druppels water op elkaar.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Het was de suggestie die u deed, kan ik u zeggen, dat u zich zo een zorgen maakte over die concrete maatregelen, alsof er van alles afgeschaft zou worden. Terwijl ik zo iets heb van: laten we nou toch vertrouwen hebben in de mensen en er ook op vertrouwen dat die gezamenlijk het beleid gaan vormgeven.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Riemersma, Stadspartij.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Zo een belangrijk onderwerp, daar wil ik wel voor staan.
Wat mijn fractie jammer vindt, is dat een evaluatie van het armoedebeleid van de voorgaande raadsperiode ontbreekt. Hoewel wel duidelijk is geworden dat die wethouder ook niet verder kwam dan pleisters plakken. Arm zijn is geen zelfgekozen situatie, een enkele uitzondering daargelaten. We hadden dan ook graag een wat uitgebreidere analyse gezien van het ontstaan van armoede. Er wordt in de nota gezegd dat het een complex probleem is, een combinatie van een laag inkomen, gebrek aan maatschappelijke deelname en onvoldoende toegang tot overheidsvoorzieningen. Deze drie factoren worden niet expliciet met elkaar in verband gebracht. Ik wil dat wel proberen. Het hebben van een laag inkomen leidt tot een gebrekkige toegang tot de overheidsvoorzieningen, zoals het onderwijs, huisvesting, gezondheidszorg en veiligheid. Voorzieningen die voor iedere burger toegankelijk zouden moeten zijn, zo wordt geroepen in allerlei nota's en wetgeving. Als deze voorzieningen wel voor iedereen toegankelijk zouden zijn, zou men dus niet meer zo arm zijn en zou men deelnemen aan de maatschappij. In feite stelt het college dat. Dus hoe komt het dat er niet gezorgd wordt dat de voorzieningen toegankelijk zijn voor iedereen, terwijl dat een gemeentelijke taak is, sinds jaar en dag? Maar, de realiteit is: arme mensen worden uitgesloten van voorzieningen. Hun wordt dus iets onthouden waar zij recht op hebben. Moet die vraag niet eerst gesteld worden, in plaats van arme mensen vragen hoe zij zelf het armoedeprobleem denken op te lossen? Want dat is in feite wat het college zegt. Arme jij, neem de verantwoordelijkheid en ga de uitdaging aan om aan de armoede te ontsnappen. Hoe gaat het college hieraan meehelpen? De nota

zegt daar niet erg veel over, wat nou de actieve taak van de overheid is om die ontsnappingsroute te maken voor arme mensen.
Onze fractie vindt dat vooral de kinderen niet de dupe mogen worden van armoede en ziet graag dat het college de aanbevelingen overneemt van het integraal toezicht jeugdzaken. Dat wordt ook genoemd in het rapport. Een van de aanbevelingen is: zoek manieren om niet bereikte groepen te benaderen, bied inkomensregelingen aan waar men recht op heeft. In de commissie heb ik de vraag gesteld welke consequenties het college trekt uit de voornaamste bevindingen uit het onderzoek dat ten grondslag ligt aan de visie, dus in samenspraak met de ervaringsdeskundigen, namelijk, dat er integraal gewerkt zou moeten worden. Dus dat er binnen de gemeente en met instellingen samengewerkt zou moeten worden om voor mensen met een laag inkomen de toegang tot de voorzieningen te verschaffen die ze nu moeten ontberen. Ik kreeg daartoe geen antwoord op. Nu hopelijk wel.
De inspreker van de ouderenraad haalt ook nog eens de nota ongebruikte rechten aan, over onderbenutting. Hij noemt ook dat communicatie, dat was ook een van de thema's, ook een kwestie is van tweerichtingsverkeer. Dus ook van duidelijker taalgebruik en de houding van de betrokken ambtenaren. Ook daar zie ik graag een reactie op. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Verhoef, ChristenUnie.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Dank u wel voorzitter. Vanmiddag bespreken we de visienota Armoedebeleid en armoede trekt een flinke wissel op mensenlevens. Vaak is het voorzien in een eigen inkomen via werk de beste manier om armoede te voorkomen. Maar de laatste jaren neemt het aantal werkende armen juist toe. Het college refereert hier ook aan in zijn brief. Het gaat hier vaak om zzp'ers die amper het hoofd boven water kunnen houden of mensen die langdurig tegen een laag inkomen werken. Dit is een zorgelijke ontwikkeling, wat ons betreft.
Met deze nieuwe visienota laat het college zien dat het deze zorgelijke ontwikkeling wil aanpakken en de bestrijding van armoede en het voorkomen van sociale uitsluiting serieus neemt. Het college is in gesprek gegaan met de doelgroepen zelf, de hulpverleners, ervaringsdeskundigen en belangenbehartigers. Deze opzet en de uitkomsten uit dit onderzoek vormen wat ons betreft een goede basis voor verdere uitwerking van het armoedebeleid.
Vanuit een levensbasis die op orde is, mag er wat ons betreft best een beroep worden gedaan op de zelfredzaamheid van burgers en het zoeken van hulp of ondersteuning in het eigen sociale netwerk. Financiële zorg mag deze niet in de weg staan. Mensen die de hulp echt nodig hebben, moeten kunnen rekenen op de overheid, op de gemeente. De ChristenUnie voelt zich verantwoordelijk voor mensen en gezinnen die een klein budget hebben en plotseling in een financiële noodsituatie terechtkomen. Daar heeft de gemeente de afgelopen jaren sterk op ingezet met verschillende inkomensondersteunende maatregelen. En wij zijn blij te lezen dat het daar ook mee door wil gaan.
Daarnaast zijn er in de armoedebestrijding ook waardevolle particuliere initiatieven ontstaan, zoals kleding- en voedselbanken. Het stijgende aantal aanvragen bij voedselbanken laat zien dat mensen met een krappe beurs het steeds moeilijker krijgen. Ook zien we dat op organisaties als Present en HiP steeds vaker een beroep wordt gedaan. Hulp wordt geboden in het opknappen van de tuin, het schilderen van een kamer, het wekelijks op bezoek komen voor een praatje of samen boodschappen doen. Deze betrokkenheid vinden wij als ChristenUnie waardevol.
Tot slot voorzitter, geeft het college in deze visienota aan een vangnet belangrijk te vinden voor hen die het niet op eigen kracht kunnen. Daar zijn we ook blij mee, maar om te voorkomen dat mensen door de mazen van het vangnet glippen en tussen wal en schip terechtkomen is het volgens ons wel van essentieel belang dat de samenwerking tussen de gemeente en de maatschappelijke instellingen optimaal is.
Graag een reactie van het college om ons te overtuigen dat deze samenwerking prioriteit heeft en voorkomt dat mensen uit het zicht verdwijnen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk, SP.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, de heer Verhoef noemde de voedselbanken een waardevol particulier initiatief, omdat er een particulier is geweest die dat heeft opgericht. Ik schaam mij eigenlijk als inwoner van een rijk land als Nederland heel erg voor de voedselbanken. Dus misschien kunt u dat nog wat verder toelichten?

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Nou, dat ben ik helemaal met u eens, dat het inderdaad om te schamen is dat ze er zijn, maar ze voorzien wel in een nood en daarom denk ik dat het goed is dat ze er zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Ja dank u wel voorzitter. Een op de zeven kinderen in Groningen leeft in armoede. Die zin uit deze visienota is een beklijvende. In Groningen groeien meer kinderen in een armoede situatie op dan elders in het land en dat is een harde constatering. En ook een constatering die maant tot actie. Voorzitter, deze visienota ademt het bewustzijn dat de huidige stand van zaken niet bevredigend is, dat we stappen moeten zetten, ook al zitten we niet erg goed in de slappe was.
Veranderingen moeten fundamenteel en duurzaam zijn en de huidige manier van aanpak kan hieraan niet meer voldoen. Minima moeten meer op eigen kracht doen. Is dat asociaal? Nee, niet zolang de gemeente wel haar verantwoordelijkheid blijft nemen om te faciliteren dat deze mensen hun eigen krachten beter kunnen benutten. Een overstap van zorgen voor, naar zorgen dat. De uitdaging is om mensen een handschoen aan te reiken, een goede handschoen. Een handschoen die zij zullen oppakken om de strijd aan te gaan met hun armoedesituatie en hun levenssituatie te verbeteren. Deze handschoen is een perspectief op vooruitgang, op een betere situatie. En daarmee veel waardevoller dan een doekje voor het bloeden, een doekje dat hooguit zorgt voor een status quo en een kop die nog net boven het water uitsteekt, maar niet zorgt voor een duurzame verbetering, een fundamentele verbetering. Voorzitter, die handschoen die de gemeente moet aanreiken, bestaat uit hulp bij het op orde brengen van de basis. Door te helpen, bij bijvoorbeeld het wegwerken van schulden of zekerheid op het gebied van wonen, kunnen mensen hun eigen kracht gaan gebruiken voor die stap naar verbetering. En door te faciliteren dat deze mensen hierbij kunnen putten uit kennis en zeker ook ervaring, bied je mensen ook daadwerkelijk gereedschap.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk, SP.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, eigen kracht is een beetje een modewoord en nou begint ook meneer Van Rooij nog over gereedschap. Dan denk ik: ja, wat is nou die eigen kracht? Dat mensen hun eigen wasmachines moeten gaan bouwen, omdat we de witgoedregeling gaan afschaffen?

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dat wij niet langer proberen te volstaan met een doekje voor het bloeden, maar dat wij mensen aanmoedigen, mensen stimuleren om, daar blijf ik misschien voor u in te modieuze termen praten, dat heeft misschien met mijn leeftijd te maken, die strijd met die armoede situatie aan te gaan. Dan kunt u over een witgoedregeling denken, ik denk dat wij dan bijvoorbeeld met het aanbieden van kennis en ervaring, waar mensen overigens ook zelf om gevraagd hebben, zoals meerdere collega's van u vandaag al hebben laten weten, dan denk ik dat dat goed gereedschap is. Of u dat nou een mooi woord vindt of niet. Ik ga verder.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, laten we niet over mijn leeftijd gaan discussiëren, want ik ben nog vrij jong van geest. Nou moet ik zeggen dat ik mezelf ook nog afleid door daarmee te beginnen.
U gaat voorbij, mijnheer Van Rooij, aan een derde van de mensen in de bijstand, ook in Groningen, dat zijn er dus meer dan drieduizend, die niet kunnen werken, nooit aan het werk zullen komen, omdat ze ergens de boot gemist hebben of sociaal maatschappelijke problemen hebben. Wat wilt u dan voor die mensen doen om te zorgen dat ze uiteindelijk uit de armoede raken?

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): U gaat eraan voorbij dat twee derde van die mensen misschien wel de mogelijkheid heeft om aan die armoede situatie te ontkomen. En dan kunt u blijven volstaan met dat doekje voor het bloeden, maar dan blijf je bij die status quo en ik denk dat die mensen ook aangeven dat wat zij nodig hebben, die ervaring en die kennis is waarmee zij aan de slag kunnen. Wat misschien ook wel aantoont dat, hoe goed u het ook met die mensen voorheeft, daar twijfel ik geen seconde aan, dat misschien toch niet de beste manier van werken is. Voorzitter, nu ga ik echt verder.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat we eerst de heer Gijsbertsen nog even een interruptie laten doen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, is Student en Stad het met twee dingen eens? Eén: de afgelopen jaren hebben wij altijd het beleid gehad dat ging over activering en participatie. Bent u het met

mij eens dat het een beetje bijzonder is om nu in een keer te doen alsof we dat jarenlang hebben laten verslonzen met de steun van Student en Stad? Volgens mij is dat helemaal niet het geval. En ten tweede: bent u het met mij eens dat inkomensondersteunende maatregelen van absoluut belang zijn voor een goed armoedebeleid, naast al die andere activiteiten?

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Over het eerste kan ik zeggen dat ik het niet zo zwart-wit wil schetsen en dat ik u ook wil vragen om dat niet zo zwart-wit uit mijn woorden te proberen te halen. Ik denk dat wij proberen meer in te gaan zetten op de eigen kracht van mensen en dat wil niet zeggen dat wij dat compleet niet deden.
Uw tweede vraag was of wij aanvullende maatregelen in stand moesten blijven houden. Ik denk dat dat in sommige gevallen nodig is, maar in veel minder gevallen dan het nu gedaan wordt. En voorzitter, nu ga ik echt verder.
In het aanpakken van armoede ligt, zoals bij zoveel zaken, de sleutel bij de jeugd. Kinderen zijn de toekomst en of zij leven in weelderige rijkdom of in akelige armoede, met goed onderwijs kunnen we hun de kans geven om een goed leven tegemoet te treden, om in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Er zijn problemen. Voor kinderen in minimagezinnen is het vaak niet zo eenvoudig om hun talenten te ontwikkelen. Zij kampen met overgewicht of met gebrek aan sociale vaardigheden. Maar door bij ieder kind alles op alles te zetten voor het behalen van een startkwalificatie, kunnen wij een belangrijke stap zetten. Hierdoor hoeven deze kinderen niet de minima van de toekomst te worden.
Voorzitter, in deze visienota treffen wij de juiste uitgangspunten aan. We zien dan ook uit naar de nota die wij in het najaar zullen behandelen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Riemersma had nog een vraag aan u. Dat mag nog even.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Ja dank u voorzitter. Ik had een vraag aan Student en Stad.
Een heel belangrijk probleem van armoede is dat een heel grote groep niet bereikt wordt en ook geen aanspraak maakt op voorzieningen waar zij wel recht op heeft. Hoe krijgt Student en Stad de handschoen die de heer Van Rooij in het begin opvoerde wel bij die mensen? Heeft Student en Stad daar nieuwe frisse ideeën over?

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Nou, dat zijn geen nieuwe frisse ideeën, dat zijn ideeën die ik misschien wel uit deze visienota heb gehaald en die had u ook kunnen lezen. Net zoals u ook had kunnen lezen dat die rol van de gemeente die u niet zag heel duidelijk aan bod komt, namelijk door het bieden van ervaring, door het bieden van kennis, door het op orde brengen van de basis van mensen, als het gaat over energie, over heel veel andere zaken.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): U moet wel luisteren. Ik zei: een heel grote groep mensen wordt niet bereikt, die weet helemaal niet wat de gemeente doet, want die heeft geen contact met de gemeente.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Ik begrijp uw vraag, uw vraag is hoe wij mensen moeten bereiken. Ik denk dat juist door waar die mensen ook om gevraagd hebben, ervaring en kennis van mensen die ook in die situatie hebben gezeten, die mensen nu het gereedschap, daar kom ik weer, krijgen om daarvan op de hoogte te zijn. Dus ik denk dat deze visienota bij uitstek voldoet aan wat uw zo wenst.

De VOORZITTER: Dank u wel. En daar laten we het bij, want de heer Van Rooij begint door zijn tijd te raken. We gaan naar de heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Wij ondersteunen de visie van het college dat het leven van mensen in armoede fundamenteel en duurzaam zou moeten veranderen. We vinden ook dat mensen hier zoveel mogelijk hun eigen verantwoordelijkheid in moeten nemen en dat wij als gemeente hierin zoveel mogelijk faciliterend moeten optreden. We willen echter wel duidelijk uitspreken dat het grootste deel van het huidige overheidsbeleid is gebaseerd op liberale uitgangspunten waarbij de markt centraal staat en het individu als rationeel individu wordt beschouwd, dat zelf wel weet wat het beste is voor hemzelf. In de praktijk is dat vaak niet zo. Er is dan ook een grote groep mensen in onze samenleving die arm genoemd kan worden, hetzij qua levensinvulling, hetzij financieel.

De VOORZITTER: De heer Rutte, VVD.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, wat de heer Kelder zegt, is wel interessant. Beweert hij dat die groep die arm is niet voor zichzelf kan bekijken wat goed is voor die groep, maar dat de overheid weet wat goed voor deze groep is? U zegt: er is een grote groep die wel weet wat goed voor hen is, maar dat gaat niet voor iedereen op, er zijn namelijk ook mensen arm. Geldt voor die groep dat zij niet weten wat goed voor hen is en dat ze daar de overheid voor nodig hebben?

De heer KELDER (PvdD): Nee, dat zeg ik niet. We zijn het wel met elkaar eens hoor! Dat lijkt misschien niet zo, omdat ik het woord liberaal in een bepaalde strekking noemde. Het is een primaire taak van de overheid om voor de zwaksten te zorgen, maar het is natuurlijk niet zo dat particuliere instanties niet hun steentje mogen bijdragen. Het fenomeen voedselbank bijvoorbeeld is betreurenswaardig, omdat het jammer is dat mensen het nodig hebben. Aan de andere kant is het ontzettend mooi dat een dergelijk initiatief is ontwikkeld en dat je ziet dat mensen elkaar helpen, maar ook voedselbanken hebben het zwaar tegenwoordig. Er zijn steeds meer mensen die er een beroep op doen, terwijl de aanvoer minder wordt. Tegelijkertijd is het een bekend gegeven dat de restaurants en winkels heel veel voedsel weggooien dat nog prima opgegeten kan worden. Niet echt duurzaam, al dat weggooien van voedsel. Het ANP meldt op 22 augustus 2008 dat een kilogram weggegooid voedsel 15.000 liter verspild water betekent. De helft van de wereldwijde voedselproductie gaat verloren, terwijl kostbare liters water zijn gebruikt om gewassen te telen of vee te fokken. Voor de productie van 1 kilo biefstuk is tussen de 10.000 en 15.000 liter water nodig. Wie een kilo weggooit zet dus eigenlijk urenlang de kraan open. Het gaat over armoede, mevrouw Riemersma, ik kom zo aan een punt. Een kilogram is een liter benzine. Verspilling van voedsel is een vorm van energieverspilling. Het produceren, verpakken en vervoeren van voedingsmiddelen kost namelijk energie. Met iedere kilo eten die we weggooien gooien we een hoeveelheid energie weg die gelijk staat aan ongeveer een liter benzine. Nederlanders gooien dagelijks ongeveer 1 miljoen vrachtwagens met voedsel weg. Daarom dienen wij de volgende motie in.

Motie (4): Voedselbank (Partij voor de Dieren)

"De raad van Groningen, in vergadering bijeen op 20 juni 2012,

Constaterende dat:
- steeds meer mensen afhankelijk zijn van de voedselbank;
- het voor voedselbanken steeds minder makkelijk wordt om aan voldoende voedsel te komen;

Overwegende dat:
- er in de stad veel voedsel wordt weggegooid door restaurants en winkels, terwijl veel hiervan nog prima te eten is;

Verzoekt het college:
- te onderzoeken of het mogelijk is in ieder geval een deel van dit voedsel bij de voedselbank te krijgen;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Mevrouw van Gijlswijk wilt u daar iets over vragen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik denk dat dat best kan, dat dat voedsel naar de voedselbanken gebracht kan worden, dus dat het antwoord van het college ja zal zijn. Maar mijn vraag is: welke rol verwacht u van de gemeente daarbij? Moeten wij dat gaan organiseren? Moet de gemeente dat voedsel gaan inzamelen en gaan brengen?

De heer KELDER (PvdD): Als ik dat zou vragen, zal waarschijnlijk de motie niet aangenomen worden, dus ik heb hem wat afgezwakt, zodat het college kan gaan kijken, als de raad dat wil, in hoeverre dit georganiseerd kan worden. De gemeente kan toch een initiatief omarmen en de verschillende instanties die hierbij betrokken zijn, stimuleren om hierin mee te gaan?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ik kan het nu ook omarmen, maar wat heeft de voedselbank daar aan?

De heer KELDER (PvdD): Dat de gemeente hierin een stimulerende rol gaat spelen.

De VOORZITTER: Goed, het antwoord is duidelijk. De heer Kelder heeft namens de Partij voor de Dieren de motie Voedselbank ingediend. De motie maakt deel uit van de beraadslagingen.
We gaan naar de heer Rutte, van de VVD.

De heer RUTTE (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Niemand in deze raad, zo blijkt vandaag maar weer eens, wordt blij van het bestaan van armoede in onze mooie stad. En zeker liberalen, die iedereen welvaart en voorspoed vergunnen, zien armoede graag verdwijnen. De vraag is alleen op welke manier de overheid effectief armoede kan voorkomen en bestrijden. En daarover verschillen de partijen in dit huis toch wel enigszins van mening. Het armoedepact dat door het vorige college werd gesloten kan gekenschetst worden als klassiek armoedebeleid. Beleid waarin het geven van inkomensondersteuning centraal staat, maar, hoe goed bedoeld ook, een dergelijk armoedebeleid leidt helaas niet tot minder armoede.
Het maakt mensen afhankelijk van hulp, ondersteuning en regelingen. Het houdt mensen gevangen in een web van armoede, omringd door ongetwijfeld goed bedoelende hulpverleners. De VVD is daarom blij dat het college nu een andere, betere weg inslaat.

De VOORZITTER: Ik hoorde als eerste mevrouw Van Gijlswijk, SP.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ik denk dat de heer Rutte zijn blik wat heeft vernauwd, want u gaat er aan voorbij dat ook in de vorige collegeperiode er juist heel veel aan sociale activering is gedaan. Dus niet alleen maar waar u zo tegen bent: geld geven, maar ook mensen uit hun huis halen, zaken als vrijwilligerswerk en dat kan voor een aantal mensen ook een stapje naar de participatie later zijn.

De heer RUTTE (VVD): Ja voorzitter, wellicht kan dat. Het zijn nog steeds activiteiten die van gemeentewegen worden aangeboden door hulpverleners die de arm om iemand heen slaan en hem niet zelf verantwoordelijk maken voor zijn lot, maar die zich over het lot van de ander ontfermen. Als liberalen hebben wij daar gewoon moeite mee, omdat wij simpelweg niet geloven dat het werkt.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Dus bent u ook tegen vrijwilligerswerk, als vrijwilligers begeleid worden als ze actief zijn in onze samenleving?

De heer RUTTE (VVD): Ik ben er niet op tegen, de vraag is alleen of het effectief is bij het bestrijden van armoede en daar twijfel ik aan. Ik ga verder.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen sluit zich ook nog aan.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Ik aarzelde even te lang. U weet toch ook dat ook het recht op dat soort inkomensondersteunende maatregelen, zelfs op uitkeringen met name, gebonden is aan verplichtingen? Dat mensen ook sollicitatieplicht hebben bijvoorbeeld? Het komt toch niet allemaal vanzelf, mensen worden toch ook aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid? We geven het toch niet gratis allemaal weg voor het stadhuis, zo werkt het toch niet?

De heer RUTTE (VVD): Nou, ja, er staan wel wat verplichtingen tegenover, maar het zijn niet de maatregelen die ertoe leiden dat iemand het lot in eigen hand gaat nemen en zegt: ik ga vooruit. Het is hooguit een activiteit waardoor iemand zegt: ik ga ervoor dat ik gebruik kan maken van die regeling. Daar zijn de regelingen voor, maar ze leiden niet tot minder armoede, zeker niet duurzaam. Ik weet dat u daar anders over denkt, dat zal zo zijn, maar ik geloof daar niet in.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, als je kijkt naar de ontwikkeling van het sociaal beleid van de afgelopen twintig jaar, dan is het juist dat mensen steeds meer zijn aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheid en dat je het niet meer voor niks krijgt, dat we mensen aan het werk willen hebben en dat je daar zelf iets voor moet doen. Daar bent u bij geweest, dat heb je ook kunnen zien, dus ik vind het een beetje een verkeerd beeld dat u schetst, alsof dat niet zou gebeuren, dat mensen niet worden aangesproken op hun eigen verantwoordelijkheden.

De heer RUTTE (VVD): Ik zie het werkelijk anders, ik zie in het armoedepact vooral extra inkomensondersteuning, extra witgoedregelingen, extra geven en minder verlangen. En ik weet dat u daar anders over denkt, mevrouw Van Gijlswijk denkt daar ook anders over, maar we draaien in cirkels rond,

ik zou graag verder willen. Ik zie het anders en de resultaten zijn daar ook naar. Die zijn treurig tot nu toe en dat is jammer. Ik zie het liever anders.
De nieuwe visienota Armoedebeleid, want die is er nu wel, heeft als uitgangspunt dat het het beste is als mensen zelf de nodige veranderingen bewerkstelligen om hun leven fundamenteel en duurzaam te veranderen. De VVD vindt dat een verstandige keuze en zal het toekomstige armoedebeleid dat we eind van dit jaar mogen tegemoetzien graag langs deze liberale meetlat leggen. De VVD is blij dat de kennis en kunde van ervaringsdeskundigen, mensen die zich aan de armoede hebben ontworsteld, worden ingezet. Want deze mensen kunnen ons het meeste leren. Deze mensen kunnen een inspiratiebron zijn voor iedereen die nog wel in armoede leeft.
Ondanks al deze goede ontwikkelingen worden op het gebied van de inkomensondersteunende maatregelen nog onvoldoende keuzes gemaakt. Ze worden allemaal opgesomd, die maatregelen, er volgt een conclusie dat er grote tekorten zijn en daar blijft het bij. Een zwaktebod. De VVD is wel bereid om nu keuzes te maken. Armoedebestrijding bij kinderen moet wat de VVD betreft prioriteit nummer één zijn, want kinderen, en dat is ook al eerder gezegd door de PvdA, kunnen hun eigen ouders niet kiezen en kinderen hebben geen eigen mogelijkheden om zich aan armoede te onttrekken. Maatregelen die helpen om armoede bij kinderen te verminderen kunnen daarom op de warme steun van de VVD rekenen.
Het tweede focuspunt is wat de VVD betreft schuldhulpverlening. De visienota geeft helder aan hoe belangrijk het is dat de basis op orde is voor dat iemand zich aan de armoede kan ontworstelen. En bij zo een basis hoort ook een schuldenvrije basis.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma, Stadspartij.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Ja, dank u voorzitter. De VVD zegt: armoede bij kinderen moet echt onze prioriteit hebben. Heeft de VVD enig idee hoe ze dat gaat aanpakken? Toch weer een aanbodgerichte voorziening aanbieden? Want ik zie geen andere mogelijkheid om kinderen in arme gezinnen te benaderen dan aan te bieden, geld, goederen, noem maar op.

De heer RUTTE (VVD): Daarin heeft mevrouw Riemersma gelijk, bij kinderen kun je niet zeggen: ga het zelf maar oplossen, dus dan ontkom je niet aan inkomensondersteunende maatregelen. Daarom deze prioritering ook binnen de inkomensondersteunende maatregelen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, als dit de enige twee prioriteiten van de VVD zijn, dan zou in de ogen van de VVD de witgoedregeling, waar kinderen dus wel degelijk baat bij hebben, we hebben het over wasmachines, verdwijnen in uw visie?

De heer RUTTE (VVD): Nou, wellicht moet die aangepast, dan wel versoberd worden, of gefocust op die gezinnen waar kinderen zijn.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Versoberd, een eigen bijdrage, waar denkt u dan aan?

De heer RUTTE (VVD): Nou, we kunnen ook afscheid nemen van de breedbeeldtelevisie in dat pakket. Dat is al een mooie bezuiniging. Daar hebben we het eerder over gehad.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): U denkt dat beeldbuizen nog te koop zijn.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, wat ik al dan niet denk, daar gaat mevrouw Van Gijlswijk niet over.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de heer Rutte verdergaat.

De heer RUTTE (VVD): Samenvattend kan ik stellen dat wij deze liberale visie armoedebeleid van harte steunen, maar dat we wel alert blijven op het definitieve beleid dat later dit jaar wordt vastgesteld. Als daar de inkomensondersteuning toch weer de boventoon voert, zullen wij onze steun wellicht moeten heroverwegen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen, GroenLinks.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, wat ik bijzonder vind in de redenering van de VVD, misschien kan de heer Rutte daarop reageren, is dat u enerzijds zegt: re-integratie en sociale activering,

dat werkt allemaal niet, daarmee komen mensen niet aan het werk, en wat volgens u wel gaat werken blijkbaar is om dat dan niet te doen, maar ook geen inkomensondersteunende maatregelen te geven. En dan zijn die banen voor al die mensen er eveneens wel? Hoe ziet u dat voor zich?

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, u hoort mij niet zeggen dat re-integratie per definitie niet werkt, tenzij re-integratie inhoudt dat we mensen volledig aan de hand nemen, omringen met ik weet niet hoeveel hulpverleners en feitelijk de verantwoordelijkheid alsnog overnemen. Ik geloof, en wij als liberalen geloven in beleid waarin we mensen maximaal in hun eigen kracht zetten, waarin we maximaal die mensen die het wel lukt om uit armoede te komen, hun ervaringen laten delen. Het is geen toverformule die alle armoede in een keer uit de stad zal halen. Zo naïef ben ik ook niet, maar laten we daarop focussen en laten we ophouden om mensen te vangen in een web van inkomensondersteunende en andere maatregelen, want dat helpt aantoonbaar niet.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, tot slot, de heer Rutte en ik vinden elkaar als het gaat over het belang van participatie, emancipatie en dat mensen vooruit moeten, omdat ze dat zelf ook willen, dat moeten we willen stimuleren. Bent u het dan ook met mij eens dat we ook een basisvoorziening voor inkomensondersteuning in stand moeten houden, dat er wel een basis moet zijn voor mensen die niet mee kunnen komen? Dat bent u dan toch ook met mij eens?

De heer RUTTE (VVD): Ja voorzitter, wellicht scheiden daar toch de geesten, want ik ben heel blij met de dingen waar we het over eens zijn, maar die basisvoorzieningen, die zijn er in dit land al en dat heet bijstand en alles wat er omheen hangt. En de rest mag wat ons betreft wel wat soberder, omdat het aantoonbaar niet werkt.

De VOORZITTER: Tot slot, mevrouw Van Gijlswijk, kort.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, kan de heer Rutte zich voorstellen dat als het allemaal niet meezit, er zijn geen banen en mensen leven al drie jaar tot vijf jaar op bijstandsniveau, dat er geen financiële ruimte is om de zaken te vervangen, om je kinderen op schoolreisje te laten gaan, om ze een weekendje weg mee te nemen, een nieuwe fiets te kopen et cetera ….

De heer RUTTE (VVD): Ja, voorzitter, de vraag is niet of ik me dat niet kan voorstellen. Natuurlijk kan ik me dat voorstellen! De vraag is wat de meest effectieve manier is om iemand uit zo een situatie te krijgen. En daarover verschillen wij fundamenteel van mening.

De VOORZITTER: Dank u wel. We hebben alle fracties gehad, we gaan naar het college. Wethouder De Vries.

Wethouder De Vries: Voorzitter, dank u wel. Nou, een boeiend debat dat vol zit met ideologie en waarin sommigen van u inderdaad proberen deze visie op het armoedebeleid van een etiket te voorzien. De heer Rutte noemde het een liberale visie, als je heel goed kijkt zitten er toch ook wel tamelijk Marxistische trekken in deze notitie. Het is toch een beetje een eerste onderbouw verzorgen. De uitgangspositie, de basis op orde, bepaalt vervolgens het succes van de bovenbouw. Dat lijkt me eerder, zeg ik ook tot mevrouw Van Gijlswijk, Marx pur sang, maar dat terzijde.
Voorzitter, ieder geeft uiteraard zijn eigen kleuring als het gaat om deze visie. Waar het werkelijk om gaat, en ik weet niet of dat bij welke politieke stroming dan ook kan landen, waar het werkelijk om gaat is de kracht van mensen zelf te gebruiken en dat is niet cynisch bedoeld. Sommigen van u lezen daar een soort opvatting in, alsof wij zeggen, u moet het lekker zelf doen, u kunt het allemaal wel en dan komt u er wel. Dat is volgens mij een karikatuur van wat hier wordt bedoeld. Bedoeld wordt, en daar is ook een keurig woord voor, empoweren heet dat, om mensen daar te brengen dat ze inderdaad hun eigen kracht kunnen gebruiken. Dat is volgens mij de kern van deze notitie en de kern van het armoedebeleid waar dit college voor staat. En als we dat doen, dat kan overigens alleen maar, daar sprak ik zojuist al over, als je ervoor zorgt dat er inderdaad omstandigheden zijn waaronder dat kan. Wij weten dat als je die omstandigheden niet creëert, het toewerpen van instrumenten betrekkelijk zinloos is. De metafoor is bekend, over de hengel en de vis, als iemand honger heeft kun je hem een vis toewerpen, dat moet ook soms gewoon gebeuren. Nog beter is het op lange termijn om hem te leren vissen en hem een hengel te geven en misschien nog wel beter om hem er een te leren maken. In de tussentijd is niemand ervoor om als er acute nood is te zeggen: gaat u nu eerst maar aan de slag met dat instrument en voor de rest bekijkt

u het maar. Daar is helemaal niemand voor. Daarom is het debat over de uitgangspunten en ook de mate waarin je inkomensondersteuning zou moeten verlenen in dat opzicht ook een tikje pervers als ik het zo mag noemen, want daar zit werkelijk geen principiële scheiding. Sterker nog, dat hoort bij elkaar. De vraag is vervolgens wel, ik kom daar zo nog wel even op terug, welke keuzes je daarin maakt. Ook als je weet, en dat is ook een werkelijkheid waar wij mee te maken hebben, eerlijk gezegd, dat de middelen daarvoor niet oneindig zijn. Sterker nog, u weet ook, ik was eigenlijk van plan om geen enkele opmerking te maken over het Haags beleid, dat we daarmee geconfronteerd worden. Dat is de spanning die wij hebben op te lossen. En wat wij hebben geprobeerd, en sommigen van u hebben daar een poging toe gedaan om dat te duiden, is met een nieuw type methode, die we hiervoor nog niet eerder gebruikt hebben, althans voor deze groep mensen, op een tamelijk indringende manier, mevrouw Van Gijlswijk zei: ja, het zijn maar 1600 mensen van de doelgroep die wel vier, vijf keer groter is, ja, dat is waar, maar ik vind het nogal wat. Ik vind het nogal wat dat wij deze poging hebben gedaan en er ook in geslaagd zijn om inderdaad de kracht van de doelgroep zelf, niet eens van de individuen die er inzitten, maar de opvattingen van mensen die in deze groep zitten, naar voren te halen. En daar wilden we eerlijk gezegd ook wel ons voordeel mee doen.
Voorzitter, onmiskenbaar is het zo dat er armoede bestaat in de stad Groningen. Misschien is die heviger, op grond van de getallen, dan elders in Nederland, dat zou kunnen. De vraag is vervolgens: hoe gaan we ermee om? Wij denken dat het van belang is om de komende periode, en dat vroeg ook de heer Verhoef, die zei: hoe doe je dat nou met die samenwerking? Om even in de metafoor te blijven van de visserij, dan maak je een net en dan zijn de mazen te groot en dan heb je er nog niks aan. Ja natuurlijk, we moeten proberen om ook weer hier vanuit die regierol die we hebben als overheid krachten te bundelen. Dat is ook een vraag die mevrouw Riemersma stelde over het integraal werken. We denken dat daar winst te behalen is en dat dat beter kan. Dat zijn zo wat van de, laten we zeggen, algemene trekken die in deze kadernota verscholen zitten, die we geprobeerd hebben te duiden en die moeten landen in een kadernota die er, zoals u weet, moet komen. En dan blijft inderdaad de vraag over: in welke mate zijn wij in staat om bestaande regelingen te continueren, in welke mate moeten zij worden bijgesteld? Ik vind eerlijk gezegd dat uw raad zich daarvoor zou moeten openstellen. Als we dat kader beetpakken, wat hoort daar dan bij? En misschien moet je daar inderdaad keuzes maken. Sommigen van u doen dat heel uitdrukkelijk, de heer Luhoff en ook mevrouw Bloemhoff, gezinnen met kinderen zijn belangrijk. Er is ook een vraag gesteld over het jeugdsportfonds, nou u weet dat de bodem daar bereikt is en wij hebben met hen afgesproken dat zij eerst zelf aan de gang gaan om te zoeken of ze ook met andere middelen het fonds kunnen vullen. Dat zal dan in het najaar ook een beetje de keus moeten zijn. En het zou goed zijn, want anders blijft het een soort opboksen tegen elkaar, met alle respect daarvoor, wie nou het meest kan bedenken van allerlei regelingen. Ik zou zeggen: laten we dat kader nou ook een beetje beetpakken, met elkaar die ingewikkelde discussie, en ingewikkeld wordt hij, ook vanuit dat perspectief aangaan. En uiteraard, mevrouw Riemersma zei: wat betekent dat nou voor de hulpverleners, of ambtenaren of mensen die in het veld werken? Ja, wij zullen moeten proberen om inderdaad dat integraal en dat zelfredzaam maken, dat in staat stellen van mensen, om dat te doen. Niet alleen van onze mensen, maar ook van andere professionals in het veld, om dat te leren en dat is een uitdaging op zichzelf.
Voorzitter, gisteren heeft het college besloten en dat hebben we vandaag ook de wereld ingestuurd, om, eigenlijk een beetje tegen de stroom in van het Haagse beleid, volop in te zetten op sociale vernieuwing. Wij gaan inderdaad in deze gemeente, collega's Visser en Pastoor gaan daarin voorop, door met de drie decentralisaties, wetende ook dat er nog een discussie op onderdelen in Den Haag plaatsvindt. Wij denken dat we als gemeente de krachten hier moeten bundelen om daar meters in te maken, om daar slagen in te maken. En we gaan niet als het ware wat cynisch achterover hangen en zeggen: dat doen wij niet. Integendeel. En dat zou misschien ook het Leitmotiv kunnen zijn van deze visie op armoede, om dat toch te proberen ter hand te nemen, wetende dat die budgetten niet royaal zijn en misschien is het dan bij het voorjaarsdebat een discussie over de vraag: is het genoeg en wordt het anders? Nou, daar bent u ook allemaal zelf bij, maar het zou mooi zijn als het iets meer is dan alleen maar het ophogen van die budgetten, want dat is eerlijk gezegd ook weer een wat armoedige discussie.
Voorzitter, wij maken op basis van deze visie een kadernota. Daar werkt collega Pastoor hard aan. We proberen ook met inbegrip van uw suggesties een soort voorstel te doen om, als het gaat om die budgetten en de huidige regelingen, daar keuzes in te maken. Ik zal collega Pastoor verslag doen van deze discussie en de ambtenaren luisteren ook goed mee. Wellicht dat we daar een termijn voor moeten vinden om dat ook te laten landen in de verdere kadernota.
Nou, ik dacht dat ik jeugdsportfonds heb beantwoord. Er was nog een vraag van mevrouw Bloemhoff die heel concreet was, of wij de visie delen dat er een rol is voor de overheid als duw in de rug. Ja, misschien ook wel af en toe een beetje als trekker, om mensen in hun eigen kracht te trekken of te duwen, dat mag u

zelf zo zien. En, ja, u zegt dat we aandacht moeten besteden, dat is ook een opmerking van de heer Verhoef, aan een nieuw type armoede dat zich voordoet bij zzp'ers. Ja, dat is ook zo een vraagstuk dat we met elkaar nog een beetje in de vingers moeten krijgen. Dat is betrekkelijk nieuw. Nou, hoe doe je dat nou? We weten dat het er is en wij hopen dat op een goede manier in deze kadernota te laten landen. Voorzitter, ik wilde het daarbij laten.

De VOORZITTER: Behalve dat u nog even een reactie op de motie van de Partij voor de Dieren mag geven.

Wethouder DE VRIES: Nou ja, collega Pastoor heeft gezegd: die voedselbank, dat is nu eenmaal een werkelijkheid en daar zullen we bestuurlijk ook wat mee moeten doen. Althans, dat heb ik begrepen. Tegelijkertijd zegt de heer Kelder ook: ja, dat is toch wel weer aardig dat er nou uit de samenleving een initiatief is om zoiets van de grond te trekken. Nou prima, dan zou ik zeggen: dan moet u die consequentie wellicht ook trekken als het gaat om de verdere verzameling van spullen richting de voedselbank. Ik vind eerlijk gezegd dat we daar nou niet als lokale overheid erg in voorop moeten lopen. Er is niks mis mee om wat te ondersteunen, maar laat de kracht van de samenleving dan ook hier werken.

De VOORZITTER: Het college ontraadt de motie, dat begrijpt u. Ik denk dat we dan wel door kunnen naar diezelfde motie en dat we daar over kunnen gaan stemmen. Zijn er stemverklaringen? Die zijn er. Mevrouw Van Gijlswijk, SP.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, een wat lange stemverklaring. Een voedselbank is in onze ogen een noodzakelijk kwaad. En met gemeentelijke steun voor de voedselbank moeten we terughoudend zijn. De rijksoverheid zorgt er in onze ogen voor met haar beleid dat deze noodzakelijke voedselbanken er zijn, maar wij willen die voedselbanken in onze stad ook geen voedsel ontzeggen, dus wij stemmen nu in met de motie, als die aangenomen wordt, zal het college met een reactie moeten komen op de motie. Dus de uitkomst wachten we dan af.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Gijsbertsen, GroenLinks.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ook wij hebben wel grote terughoudendheid hierbij, omdat ik ook vind dat het een soort zwaktebod is, omdat zij niet in staat zijn om iedereen van een bestaanszekerheid te voorzien, maar met dezelfde redeneringen als mevrouw Van Gijlswijk zal ik de motie steunen.

De VOORZITTER: De heer Rutte, VVD.

De heer RUTTE (VVD): Voorzitter, de voedselbank is een mooi particulier initiatief en daar houden wij van als VVD'ers. Moet de gemeente hier dan deze interventie in plegen? Niet grootschalig, maar wij kunnen ons voorstellen dat in de contacten die er toch al zijn met het desbetreffende bedrijfsleven, de gemeente wellicht een adviserende, informerende rol kan hebben. En vanuit dat perspectief stemmen wij voor deze motie.

De VOORZITTER: De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Kortheidshalve sluit ik me aan bij de woordvoering van de VVD.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff, PvdA.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u voorzitter. Ja, ook vanwege de informerende rol van de overheid zullen wij de motie steunen. Daarnaast willen wij dan ook wel graag dat ook vlees en vis, begrepen wordt onder ophalen. Dan zullen wij instemmen.

De VOORZITTER: De heer Verhoef, ChristenUnie.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Voorzitter, ook om dezelfde reden als de VVD zullen wij deze motie steunen.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma, Stadspartij.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Ook onze fractie zal deze motie steunen. Wij vinden ook dat nu het college de voedselbanken heeft erkend, heel uitdrukkelijk, we ook later nog wel iets mogen verwachten van de gemeente richting voedselbanken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Ik begin met dezelfde woorden als de heer Rutte. De voedselbank is er mooi particulier initiatief. Ik denk ook dat het mooie particuliere initiatief zelf in staat is om te proberen meer voedsel bij de voedselbank te krijgen, ook voedsel dat daar nog prima voor bestemd kan worden. Ik vind niet dat daar de gemeente bij betrokken hoeft te worden en daarnaast kost onderzoek ook weer geld. Dat geld kan weer beter naar andere dingen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Kuik, CDA.

Mevrouw KUIK (CDA): Bedankt voorzitter. Ik kan mij aansluiten bij de woordvoering van Student en Stad.

De VOORZITTER: Dat waren de stemverklaringen. Dan gaan we over naar het stemmen over de motie.
Wie stemt voor de motie Voedselbank van de Partij voor de Dieren? Dat is de hele raad minus Student en Stad en het CDA, waarmee de motie is aangenomen.
Dan gaan we over naar het stemmen over het voorstel zelf, de visienota. Wie kan instemmen met de visienota zoals de hier ligt? Dat is de gehele raad, waarmee de nota is vastgesteld.
Dan schors ik voor enkele seconden even de vergadering voor een wisseling van de wacht en het is niet de bedoeling dat u de zaal verlaat.
(*Mevrouw Postma draagt het voorzitterschap over aan de heer Spakman.*)

8.b: Is conformstuk 6k geworden.

8.c: Is 1-minuutinterventie 7c geworden.

8.d: Verruiming zondagopenstelling winkels GR 12.3114241

De VOORZITTER: Wij vervolgen de beraadslagingen, wilt u gaan zitten. Mevrouw Kuik, gaat uw gang.

Mevrouw KUIK (CDA): Ja, bedankt voorzitter. Al meerdere malen heb ik duidelijk gemaakt dat het CDA tegen een uitbreiding is van het aantal koopzondagen in Groningen. Dat ga ik ook niet meer herhalen, want ik kan ook de hoofden tellen. Een ander punt waar wij ook absoluut niet mee akkoord kunnen gaan, is de verruiming van het koopgebied. Het college baseert de beoogde verruiming op het feit dat Groningen een stad is met een autonome toeristische aantrekkingskracht. Wij gaan ervan uit dat de huidige situatie is dat het gebied waar de koopzondag geldt, de twee aangewezen gebieden zijn: de binnenstad en de meubelboulevard. Kan de wethouder dat nog even een keertje bevestigen?

De VOORZITTER: De heer Luhoff, een interruptie.

De heer LUHOFF (D66): Ik zou graag de eerste vraag dan maar willen stellen. U wilde eigenlijk die gebieden beperken tot de binnenstad en de meubelboulevard. Waar ligt precies de grens? Is dat tussen de oude en de nieuwe Ebbinge, of waar wilt u hem leggen?

Mevrouw KUIK (CDA): Volgens mij is die grens al bepaald en telt de nieuwe Ebbinge gewoon mee, dus volgens mij is dat niet echt een probleem. Ik ga even door met mijn verhaal, volgens mij wordt het dan duidelijk wat ik bedoel.
De extra koopzondagen moeten volgens het college niet alleen voor de binnenstad en de meubelboulevard, maar ook voor de winkels in de wijken gaan gelden. Dit alles onder het mom van substantiële toeristische aantrekkingskracht. Het is dus wachten op een Capitool-reisgids van Beijum, Vinkhuizen, of Selwerd. Volgens mij weten we allemaal dat dit ongeloofwaardig is. Deze argumentatie is dus zwak. Een uitvoerige belangenafweging om ook in de wijken zondagopenstelling toe te staan

ontbreekt. Samen met de SP en de CU dien ik een amendement in om dit punt recht te zetten en de wijken buiten deze regeling te laten. Dank u voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen heeft een vraag voor u.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, voorzitter dank u wel. Ik vind het wel een beetje flauw dat mevrouw Kuik twijfelt aan de toeristische aantrekkingskracht van bijvoorbeeld Beijum en ik verbaas me er ook over dat er onderscheid wordt gemaakt tussen de verschillende gebieden in de stad. De stad an sich is wat mij betreft een toeristische trekpleister, dat blijkt ook uit alle cijfers, dus ik zie het bezwaar daar niet zo tegen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Ik hoor geen vraag, dus.

De VOORZITTER: U had mogen reageren, maar goed dan doen we het zo.

Amendement (2) (CDA, SP, ChristenUnie)

"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 20 juni 2012, besprekende het voorstel Verruiming zondagsopenstelling winkels,

Constaterende dat:
- het college het aantal koopzondagen wil uitbreiden op grond van de argumentatie dat de stad toeristische aantrekkingskracht heeft;
- de toeristische aantrekkingskracht substantieel moet zijn;
- gemeenten zelf kunnen bepalen of ze deelgebieden binnen de gemeente afbakenen;
- het college de gehele gemeente vrij wil geven voor winkelopenstelling op zondag;

Overwegende dat:
- de winkelopenstelling geen doel op zichzelf mag zijn, maar een middel om het autonome toerisme te ondersteunen;
- het niet voorstelbaar is dat in de wijken van Groningen sprake is van substantiële toeristische aantrekkingskracht;
- een uitvoerige belangenafweging om ook in wijken zondagopenstelling toe te staan ontbreekt;

Van mening dat:
- de verruiming van het aantal koopzondagen zich dient te beperken tot de twee huidige aangewezen gebieden in de stad;

Als besluitpunt V toe te voegen:
- V. De verruiming van het aantal koopzondagen toe te staan in de twee huidige aangewezen gebieden in de stad;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Het amendement maakt deel uit van de beraadslagingen. De heer Dijk, SP. Aan u het woord. Ik kijk even of ik de spreektijden op het scherm kan krijgen. Dat wordt een korte, mijnheer Dijk. Een minuut!

De heer DIJK (SP): Dank u wel. Bij het vaststellen van het aantal koopzondagen moet een afweging gemaakt worden en de SP-fractie kiest er dan voor om vast te houden aan de huidige twaalf vaste koopzondagen, waarbij wij vinden dat we de consumenten voldoende koopmogelijkheden bieden. Daarnaast kiezen wij voor de belangen van kleine ondernemers, winkelpersoneel en niet voor de belangen van de grote winkelketens.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja voorzitter, de belangen van de kleine ondernemers, ik ben hartstikke blij dat ook de SP zich nu achter de ondernemers schaart.

De heer DIJK (SP): Sluit je aan, zou ik zeggen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Dat ga ik niet doen, maar wat ik wel ga doen, is u vragen: bent u dan ook bereid om daadwerkelijk tegemoet te komen aan de wensen van die kleine ondernemers en kan ik bijvoorbeeld op uw steun rekenen als ik bij de begroting een voorstel indienen om het gebruikersdeel van de ozb voor niet-winkelpanden te verlagen?

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Nou, daar zou ik dan wel even naar kijken. Ik ga nu even verder, want ik heb niet zoveel tijd. Het zou u in ieder geval niet verbazen dat mijn fractie tegen dit voorstel zal stemmen. Daarom heb ik nog wel een tweetal punten waarvan ik vind dat het ook de aandacht verdient van de voorstanders. Ten eerste gaat het inderdaad om de toeristische bepaling die van toepassing zou zijn op de hele stad. Mevrouw Kuik heeft daar volgens mij al voldoende over gezegd. Wij staan ook onder dat amendement. En ten tweede kan het uitbreiden van het aantal koopzondagen volgens ons grote gevolgen hebben voor bewoners, winkeliers, werknemers en andere belanghebbenden in de stad. Daarom willen wij voorstellen om het uitbreiden van het aantal koopzondagen na een jaar te evalueren in plaats van na twee jaar en daarvoor dien ik het volgende amendement in. Dank u wel.

Amendement (3) (SP, ChristenUnie, CDA)

"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 20 juni 2012, besprekende het voorstel Verruiming zondagopenstelling winkels GR12.3114241,

Constaterende dat:
- in het raadsvoorstel ervoor wordt gekozen om het aantal koopzondagen van twaalf naar zestien per jaar uit te breiden;
- dit na twee jaar te evalueren;

Overwegende dat:
- het uitbreiden van het aantal koopzondagen grote gevolgen kan hebben voor veel winkeliers en bewoners van de binnenstad;

Van mening dat:
- het daarom nuttig is om de uitbreiding van het aantal koopzondagen eerder te evalueren;

Besluit een besluitpunt aan het raadsvoorstel toe te voegen:
- V. De uitbreiding van het aantal koopzondagen na een jaar te evalueren en de raad hiervan op de hoogte te stellen:

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Het amendement gaat rond en maakt deel uit van de beraadslagingen. Dan gaan we naar de heer Luhoff, D66. Aan u het woord.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Het zal u niet verbazen, maar wij zijn erg enthousiast over dit voorstel van het college. Het is een zorgvuldig tot stand gekomen voorstel, er is een onderzoek geweest, er zijn belangen afgewogen en het is ook heel zorgvuldig gebeurd. Er is uiteindelijk gekozen voor een beperkte verruiming van het huidige aantal koopzondagen vooral om duidelijk te zijn voor de consument. Een prima voorstel, met een prima belangenafweging die, wat ons betreft, en dat heb ik in de commissie ook al gezegd, eigenlijk het beste kan plaatsvinden daar waar hij zich ook echt manifesteert, in het samenspel tussen consument en winkelier. Maar goed, wij gaan er over, dan moeten we het er ook maar over hebben.
Een andere zaak, als we het hebben over zondagopenstelling, die onze fractie opvalt en waar wij al een tijdje mee bezig zijn, is de drukte bij de Jumbo in de Euroborg en de Albert Heijn in Eelde-Paterswolde, die laat zien dat er veel vraag is naar levensmiddelenwinkels. Ik zie een vraag, geloof ik.

De heer DIJK (SP): Voorzitter, de heer Luhoff heeft het over een samenspel tussen consument en winkeliers, maar er zijn ook gewoon mensen die er moeten werken, in die winkels. En ik vind dat u die ook kan meenemen in uw afweging als het gaat om het uitbreiden van het aantal koopzondagen.

De heer LUHOFF (D66): Klopt, die belangen spelen natuurlijk ook en daar hebben we ook wetgeving voor, om die belangen zo goed mogelijk te organiseren in dit land. Er is een arbeidstijdenwetgeving, wet op de zondagsrust, volgens mij heet die ook nog zo, dus dat klopt. Dat wordt goed georganiseerd in dit land.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Als ik u nou zeg dat uit onderzoek in Zoetermeer en Haarlem blijkt, onder heel veel winkelpersoneel, dat eigenlijk het winkelpersoneel liever niet wil werken op zondag, maar dat ze vaak door hun werkgever verplicht worden. Ik heb het dan over 50% van het winkelpersoneel. Hoe kijkt u daar dan tegenaan? Wat voor afweging maakt u dan op dit moment?

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Personeel dat wordt verplicht om op zondag te werken, dat kan niet en dat mag niet.
Voorzitter, nog even naar het probleem dat wij in ieder geval signaleren en de kans die we ook signaleren voor deze stad, dat is namelijk de opening van de supermarkten op zondag. En wij dienen daarom ook een motie in, om te kijken naar de mogelijkheden om te onderzoeken om speciaal voor supermarkten in deze stad het mogelijk te maken om elke zondag open te zijn. Daarnaast willen we ook vragen, en dat vonden wij wel een heel mooie suggestie, om te kijken naar: hoe kun je zorgen, in de binnenstad in je programmering, in overleg met andere ondernemers dat je ook aan die vier extra koopzondagen een extra tintje kunt geven in overleg met Marketing Groningen en anderen. Ook daartoe roepen we op in deze motie.

Motie (5): Motie Leven op zondag (D66, PvdA, VVD, Student en Stad)

"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 20 juni 2012,

Constaterende dat:
- op dit moment winkels op zondag slechts beperkt open mogen zijn;
- Groningen een toeristisch aantrekkelijke stad is, wat nu bekroond wordt met de toeristische status;
- het college voorstelt de koopzondagen beperkt uit te breiden;

Overwegende dat:
- er verschillende redenen zijn voor meer ruimte voor zondagsopenstelling;
- aan de ene kant het vanuit toeristisch oogpunt belangrijk is om de Groningse binnenstad op zondag aantrekkelijk te maker voor toeristen;
- ondernemers in dit kader genoeg ruimte moeten hebben om in samenwerking met Marketing Groningen themaweekenden te organiseren waarbij winkels open mogen zijn op zondag;
- aan de anders kant de drukte bij supermarkten op zondag laat zien dat er een voldoende vraag is naar openstelling van levensmiddelenwinkels op zondag;
- de huidige situatie voor een aantal ondernemers onwenselijk is aangezien enkele levensmiddelenwinkels wel op zondag open mogen zijn;
- diverse steden, zoals Utrecht en Deventer, inmiddels themaweekenden en openstelling van levensmiddelenwinkels op zondag mogelijk maken op grond van de toerismebepaling;

Verzoekt het college:
- onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor het 'Deventer model', zoals dat in Utrecht en Deventer in gebruik is, gericht op zondagsopening van levensmiddelenwinkels in Groningen;
- onderzoek te doen naar de mogelijkheden om themaweekenden te organiseren waarbij winkels op zondag open mogen zijn, daarbij in aanmerking nemend de binnenstadsprogrammering en de ruimte die de huidige koopzondagenregeling biedt;
- daarbij de ervaringen in Deventer en Utrecht en mogelijk die van andere steden mee te nemen;
- in het onderzoek rekening te houden met belangen van de (kleine) ondernemers, de werknemers, de consumenten en de in de wet genoemde belangen, namelijk werkgelegenheid en economische bedrijvigheid, de zondagsrust, leefbaarheid, veiligheid en openbare orde;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Dank u wel. De motie gaat rond en maakt deel uit van de beraadslagingen. Wie mag ik het woord geven? De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel voorzitter. Het onderwerp van meer koopzondagen is een veelbesproken onderwerp. Voor de Partij voor de Dieren is het onderwerp verruiming van koopzondagen in Groningen steeds weer wikken en wegen tussen de verschillende belangen. We zijn voorstander van duurzaamheid en daarom eigenlijk tegenstander van de 24-uurseconomie en ongebreidelde consumptie.
We leven in een consumptiemaatschappij. Mensen gaan soms winkelen om hun tijd door te brengen en krijgen steeds meer kans om dingen te kopen waarvan je je soms kunt afvragen of het noodzakelijk is om deze dingen aan te schaffen. Maar, is het aan ons om aan de burger op te leggen of hij bepaalde dingen nodig heeft of niet?
Wij zijn voorstander van een maximale keuzevrijheid voor burgers en ondernemers. De ondernemer mag zelf bepalen waar en wanneer hij zijn of haar winkel wil openstellen binnen de vastgestelde zondagen. Het kan heel goed zijn dat een winkel in Paddepoel behoefte heeft om te proberen of hij vier keer per jaar open kan zijn. Bij de wat ons betreft jaarlijkse evaluatie willen we ook graag speciale aandacht voor de kleine winkeliers. Tegelijkertijd willen wij het duurzaam consumeren stimuleren. Daarom willen wij middels een motie voorstellen om aan een van de vier koopzondagen het thema duurzaamheid en Fair Trade mee te geven en hierbij bijvoorbeeld een duurzame markt op de Vismarkt of op de Grote Markt te organiseren. Dank u wel.

Motie (6): Duurzame koopzondag (Partij voor de Dieren)

“De raad van Groningen, in vergadering bijeen op 20 juni 2012,

Constaterende dat:
- ongebreidelde consumptie en duurzaamheid niet goed samengaan;
- tegelijkertijd winkeliers zelf de afweging moeten kunnen maken tussen wel of geen zondagsrust;

Overwegende dat:
- het stimuleren van duurzaamheid en Fair Trade een taak van de gemeente is;
- veel ondernemers met deze thema's bezig zijn;
- deze thema's tevens extra aantrekkingskracht kunnen uitoefenen op toeristen;

Verzoekt het college:
- op een van deze koopzondagen het thema duurzaamheid en Fair Trade centraal te stellen, bijvoorbeeld door het stimuleren van een duurzame markt;

En gaat over tot de orde van de dag.”

De VOORZITTER: Dank u wel de heer Kelder. Dan gaan we naar de heer Verhoef van de ChristenUnie. Oh, u heeft nog een motie, in drievoud. De motie gaat rond en maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. En dan gaan wij door naar de heer Verhoef van de ChristenUnie. Gaat uw gang.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Dank u wel voorzitter. De ChristenUnie vindt een gezonde balans tussen werk en ontspanning belangrijk. Het in stand houden van een gezamenlijke vrije dag als vast rustpunt in de week is goed voor iedereen. En om die reden is de ChristenUnie geen voorstander van de voorgestelde uitbreiding van de koopzondagen. De ChristenUnie verzet zich tegen een zogenaamde 24-uurseconomie. Een dag per week rusten is gezond.
Uit het draagvlakonderzoek van Goudappel Coffeng blijkt dat er door de winkelketens en de kleine ondernemers zeer verschillend tegen de uitbreiding van de koopzondagen wordt aangekeken. De grote winkels willen graag meer koopzondagen en hebben ook de mogelijkheden om extra personeel in te zetten. Onder de kleine ondernemers is die animo voor uitbreiding van de koopzondagen een stuk kleiner. Deze kleine ondernemers werken hard en verdienen wat ons betreft ook een vrije dag. Koopzondagen zijn voor kleine ondernemers met weinig personeel een aanslag op het privéleven. Voor velen van hen kan uitbreiding van de koopzondagen fataal worden. Dicht blijven, betekent namelijk veel omzetverlies aan de grote filiaalbedrijven die zich wel personeel kunnen veroorloven.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter. Dank u wel. Voor de ChristenUnie geldt eigenlijk hetzelfde, u begint zich ook te ontpoppen als een partij voor kleine ondernemers. Ik neem aan dat wij dan ook op uw steun kunnen rekenen bij het beperken van de lasten voor ondernemers en bij het zorgen voor voldoende parkeergelegenheid in de binnenstad. Kunnen wij ook voorstellen in die richting van uw hand tegemoet zien?

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Dat ligt eraan welke inhoud uw voorstellen hebben. Die zullen we dan inderdaad beoordelen.
Voorzitter, ik ga verder met mijn betoog. Dicht blijven zei ik al, betekent namelijk veel omzetverlies aan de grotere filiaalbedrijven die zich wel zondagspersoneel kunnen veroorloven. Meedoen met de koopzondagen betekent extra lasten, maar over de gehele week genomen geen extra omzet. Onderzoek toont aan dat de consument zijn bestedingen gewoon over zeven dagen in plaats van zes dagen verspreidt. De consument heeft uiteindelijk niet meer te besteden.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Denkt u niet dat heel veel mensen die bijvoorbeeld op zondag denken: ik wil iets hebben, dat dan via internet gaan bestellen? Dat is volgens mij ook aangetoond, dat deze doelgroep de economie van Groningen zou kunnen opkrikken en in plaats van op internet iets te bestellen alsnog naar die winkel gaat, die dan wel open is.

De VOORZITTER: De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Welke open winkel bedoelt u dan?

De heer KELDER (PvdD): Wat zegt u?

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Welke open winkel bedoelt u dan? Want via het internet iets kopen is gewoon digitaal.

De heer KELDER (PvdD): Ja maar, omdat er bepaalde winkels open zijn op zondag is aangetoond dat mensen dan niet op internet iets gaan kopen, maar juist in Groningen. Denkt u niet dat dat juist een stimulerende werking kan hebben voor de stad? Voor de ondernemers die dus in de stad zijn?

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Nou, om daar nu de ondernemers voor te dwingen een extra dag open te zijn. We hebben zes dagen in de week om iets te kopen, dan lijkt mij die zevende dag toch niet echt nodig daarvoor.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel voorzitter. De heer Verhoef wil ondernemers niet dwingen om die extra koopzondagen open te zijn, maar dat is ook helemaal niet het idee. Het idee is de mensen de mogelijkheid te geven om een extra koopzondag open te zijn. En als mensen dat niet willen, uit principiële redenen, dan is dat nog steeds prima.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Ja, maar het blijkt toch dat kleine ondernemers zich min of meer gedwongen voelen om open te gaan om in ieder geval toch maar mee te kunnen doen met de grote ondernemers.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, de ChristenUnie zegt heel duidelijk: die zevende dag moet dan maar niet, zes dagen is genoeg. Maar kunnen mensen niet veel beter zelf bepalen welke dag dat is? Of dat nou de eerste, tweede, derde of zevende dag is? En de tweede vraag die ik heb is: de heer Verhoef haalt een onderzoek aan dat aantoont dat die omzet gelijk blijft. Uit het onderzoek van het Hoofdbedrijfschap Detailhandel van een jaar geleden bleek dat 20% van de omzet in die vier uurtjes op een zondagmiddag kan worden gehaald, in steden waar de winkels op zondagmiddagen open zijn. Is het dan gewoon niet

veel handiger voor een ondernemer om een dinsdag of een maandag bijvoorbeeld dicht te gaan en op zondag open te zijn?

De VOORZITTER: De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Nou, volgens mij is het goed dat er als vanouds een collectieve dag is ontstaan waarop iedereen vrij is en volgens mij is het ook wel goed om die vast te houden om ook dat collectieve karakter vast te houden.
Voorzitter, ik zal afronden. Ook vanuit het oogpunt van duurzaamheid en milieuvriendelijkheid is een uitbreiding van de koopzondagen onverstandig, want winkels zijn dan vaker open, verbruiken meer energie, produceren meer afval en ondernemers werken langer voor hetzelfde geld. En uitbreiding heeft nog nergens tot structureel meer banen geleid. Samen met de grote winkelketens zorgen de kleine ondernemers wat ons betreft voor diversiteit in onze binnenstad. Dat geeft onze binnenstad meerwaarde en een aantrekkelijke binnenstad met een grote verscheidenheid aan winkels moeten we koesteren en in stand te houden. Daarvoor verdient de kleine ondernemer onze steun.
Voorzitter, het zal duidelijk zijn dat de ChristenUnie niet instemt met dit voorstel, omdat zij de collectieve vrije dag en het opkomen voor de kleine ondernemer belangrijker vindt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, de heer Verhoef. Mevrouw Riemersma, gaat uw gang.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel voorzitter. Het aantal zondagen uitbreiden van twaalf naar zestien verdient onze steun, want hierdoor kunnen iedere maand de winkels op zondag open, plus ook nog wat zondagen rond de feestdagen in december. We vinden het ook van belang dat het in de hele stad toegepast wordt, anders krijg je verwarring weer met de meubelboulevard en die gunnen we ook een zondagopenstelling. Het onderzoek Goudappel Coffeng, waar het college zich op baseert, wijst ook uit dat kleine winkeliers in het algemeen niet voor uitbreiding zijn, althans een meerderheid. Ook niet met deze vier zondagen. Het college noemt het een randvoorwaarde om de positie van kleine winkeliers veilig te stellen in de verordening winkeltijden Groningen 2012, maar geeft hier geen oplossing. Maar een geldelijke compensatie, zei de wethouder in de commissie, komt er zeker niet. We vinden dit een moeilijk punt en verzoeken het college blijvend aandacht te besteden aan de kleine winkeliers en toch te zoeken naar een mogelijke tegemoetkoming, bijvoorbeeld in de sfeer van lokale lasten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u mevrouw Riemersma, dan gaan we naar mevrouw Postma, GroenLinks.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ja, ik heb in de raadscommissie al even geschetst welke lastige afwegingen onze fractie moest maken, gezien de verschillende opvattingen die in onze achterban leven over dit onderwerp. Wij zijn tot de conclusie gekomen dat het collegevoorstel zoals dat nu geformuleerd is met de uitbreiding van vier koopzondagen, wel recht doet aan die gevoelens. De argumenten voor liggen met name aan de toeristische kant, het ondersteunen van het toerisme en de levendige binnenstad. De argumenten tegen de verdere uitbreiding liggen zoals ook eerder is gezegd door andere fracties, bij de positie van werknemers en kleine ondernemers. Wij hebben het gevoel dat dit in ieder geval voor ons een soort compromis is waar wij wel mee uit de voeten kunnen. Ik heb in de commissie wel gevraagd naar de reden waarom het college niet heeft gekozen voor de binnenstad als gebied voor de uitbreiding. Die vraag is ook mede ingegeven door het argument dat toerisme en de levendige binnenstad het argument zijn voor ons om in te stemmen en wij hebben eigenlijk wel sympathie voor de motie van de SP, ChristenUnie en het CDA, want die sluit heel erg aan bij beide argumenten waarom wij die vier koopzondagen wel zien zitten. Dus opnieuw de vraag aan het college: wat zijn de afwegingen geweest? En waarom is niet die keuze gemaakt als het toch vooral om het toerisme gaat? Nou, op de moties kom ik zo meteen nog wel even terug. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, politiek is keuzes maken. Keuzes waarbij je de belangen van elke belanghebbende afweegt. Wij zien aan de ene kant dat Groningen als toeristische staat beter op de kaart kan worden gezet met meer koopzondagen, dat er veel ondernemers bij gebaat zijn en dat het door veel consumenten als prettig wordt ervaren. Aan de andere kant zien we ook dat een aantal ondernemers er niet zo heel erg blij mee zal zijn. Ze zijn niet verplicht om open te gaan, ze hebben de keuze om er niet aan mee te doen en dat heeft dan wellicht ook weer consequenties,

maar ze hebben de keus. Daarnaast gaat het hier nog steeds om 16 van de 52 zondagen. Wij zijn ons bewust van de keerzijde van de medaille, maar we vinden deze aanvaardbaar. Dat is politiek, dat is keuzes maken op basis van afwegingen. Wij kiezen dan ook voor de verruiming van het aantal koopzondagen. Voorzitter, het simpele principe, dat in veel steden wordt gehanteerd, van een vaste opening op de eerste zondag van de maand, is volgens ons een goede formule om dit in een herkenbaar jasje te gieten.

De VOORZITTER: De heer Dijk wil u interrumperen.

De heer DIJK (SP): Dank u wel voorzitter. Ik zou graag aan de heer Van Rooij willen vragen waar het stopt. Waar stopt de uitbreiding volgens u?

De VOORZITTER: De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorlopig bij zestien koopzondagen en ik zal u eerlijk zeggen dat ik niet uitsluit dat als de evaluatie die we nu gaan houden straks heel positief uitvalt, positief in de zin, u begrijpt hoe ik dat bedoel, dat we dan misschien verdergaan. Ik had een grotere woordvoering, maar daar heb ik de tijd niet voor, maar ik denk dat Groningen een stad is. Groningen is de hoofdstad van Noord-Nederland. Groningen is een stad die ook nog mensen uit een buurland wil trekken en ik denk dat je dan wel een heel lieflijk beeld kan willen hoog houden en ik zou dat misschien ook wel willen, als wij een klein dorpje waren. Maar wij zijn een grote stad, we willen althans een grote stad zijn, een aantrekkelijke stad en daar hoort in mijn optiek bij dat je ook op zondag een plek biedt aan consumenten en dat heeft een keerzijde. Ik zie dat u daar grote problemen mee heeft en ik heb daar ook problemen mee, maar die zijn voor mij aanvaardbaar. Dat is mijn afweging.

De VOORZITTER: Dank u wel. U bent ook door uw spreektijd heen, dus hier moet u het echt bij laten. Dan kijk ik. Zijn er nog fracties? Ja, de heer Van Keulen, aan u het woord.

De heer VAN KEULEN (VVD): Dank u wel voorzitter. Ja, shoppen is ook zondagsrust, u kent de slogan. Wij waren in eerste instantie maar matig tevreden met de uitbreiding van vier koopzondagen, maar als je dan naar de dikte van het pak papier kijkt dat erbij zit, kun je niet anders dan concluderen dat het een heel zorgvuldige afweging is geweest, dat er overleg is geweest met ondernemers, de grote en de kleine ondernemers. Je ziet in dit debat een fraaie ideologische discussie ontstaan. Wij zijn blij dat we nu aan de goede kant van de streep staan in deze discussie. Wij denken dat een extra koopzondag, een aantal extra koopzondagen, in de concurrentie met het internetwinkelen kan helpen, dus dat ondernemers in de binnenstad daar beter van worden. In essentie komt het erop neer dat het wat ons betreft te maken heeft met de keuzevrijheid van mensen en ondernemers en ook werknemers, want in tegenstelling tot wat er zojuist werd gesuggereerd is er volgens mij geen enkele wet of persoon die iemand kan dwingen op zondag te werken. Er is ook niemand die ondernemers kan dwingen hun winkel open te doen op zondag. Voorzitter, wij zullen dit voorstel dus steunen en wij zullen ook de motie steunen die door D66 is ingediend. Sterker nog, wij staan daar ook op. Ik ben één keer bij de Jumbo in de Euroborg geweest en dat doe ik dus echt nooit meer. Dus er is ontzettend veel markt voor de openstelling van winkels, van supermarkten, in ieder geval op zondag. En ook de naam het Deventer model spreekt mij ontzettend aan, moet ik zeggen. Ik ben geboren in Deventer. Voorzitter, tot zover. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Bloemhoff, Partij van de Arbeid.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u voorzitter. Ja, onze fractie is van mening dat er sprake is van een degelijk onderzoek naar de toerismestatus. Toerisme zorgt voor werkgelegenheid in de stad. Recent presenteerde het Groninger museum nog aan een aantal interessante cijfers, namelijk dat de Alaïa-tentoonstelling 85.000 bezoekers had opgeleverd. 78% kwam van buiten de regio, de opbrengst voor de stad was 2,6 miljoen euro. Het gaat hier maar om een kleine uitbreiding van vier zondagen en het belang van de kleine mkb'er wordt niet uit het oog verloren. Eveneens geldt dat voor Stadjers die gesteld zijn op zondagsrust.
Dus dat alles in aanmerking neme€€nd, zijn wij dus voor die kleine uitbreiding. In de commissie hebben wij gevraagd aan het college hoe het precies zit met de mogelijkheden voor supermarkten. Daarom zullen wij ook het verzoek dat door D66 toen al werd gedaan voor een onderzoek naar koopzondagen voor levensmiddelenwinkels steunen. Dat maakte dus ook deel uit van de motie, maar mijn fractie wil ook nog

graag kijken naar andere manieren om de Groningse binnenstad op zondag aantrekkelijk te maken voor toerisme. Een idee daarvoor is bijvoorbeeld themaweekenden. In Deventer, mijnheer van Keulen, heb je bijvoorbeeld het Charles Dickensfestival en in Groningen zult u bekend zijn met Proeven in Groningen. Volgens mijn fractie moeten ondernemers de ruimte hebben om in samenwerking met Marketing Groningen themaweekenden te organiseren waarbij winkels open mogen zijn op de zondag. En mijn fractie zou graag zien dat het college de mogelijkheden in het kader van de binnenstadprogrammering onderzoekt, vandaar de gezamenlijke motie.

De VOORZITTER: Dank u wel. Volgens mij hebben we dan zo een beetje alle partijen gehad. Dan is het woord aan het college. U mag reageren op alle opmerkingen en vragen die zijn gesteld. Het woord is aan wethouder Schroor.

Wethouder SCHROOR: Ja, voorzitter, dank. Net als de fracties zal ik niet de hele discussie opnieuw doen en zal ik niet vertellen wat er in dit, naar het colleges oordeel, aardige voorstel staat, dus ik ga gelijk in op de vragen en opmerkingen die gemaakt zijn. Ik neem daarin gelijk even de moties en amendementen mee. Het CDA als eerste: het college is er niet voor om de toeristenbepaling te beperken tot alleen de binnenstad of een beperkt gebied. Waarom? Je hebt bijvoorbeeld ook de Reitdiephaven, dat is een mooi voorbeeld. Maar, veel belangrijker is, wij willen geen delen van de stad, en zeker Beijum niet, achterstellen bij andere gebieden. Zo kun je het ook bekijken en daar is het college geen voorstander van. Dus die ontraden wij, dat is een.

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Kan de wethouder ook even ingaan op de vraag die ik stelde over hoe de huidige situatie is, of daar de wijken ook al bij zitten?

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder SCHROOR: De toerismebepaling is voor de hele gemeente Groningen en daarmee is het zo dat de hele stad op dit moment in dit voorstel gaat vallen onder de uitbreiding van de koopzondagen.

Mevrouw KUIK (CDA): Ik zal de vraag nog een keertje herhalen. Wat is de huidige situatie in deze stad wanneer de koopzondag open mag zijn? Welke gebieden mogen dat zijn?

Wethouder SCHROOR: Nou, dat kunt u nakijken, dat zijn niet alle wijken. Dat is het oude beleid. Het nieuwe beleid staat in ieder geval voor om de hele staat onder de noemer toeristische bepaling te brengen en daardoor geen uitzondering meer te maken naar wijken.

Mevrouw KUIK (CDA): Oké voorzitter. Dan ben ik eigenlijk wel heel erg teleurgesteld, want op de gemeentesite staat nu dat het in wijken ook kan. Dat hebben we nog niet besloten, maar het staat al wel op de site en ik vind dat eigenlijk niet kunnen.

Wethouder SCHROOR: Goed, wij zullen nog even kijken naar de website en in hoeverre dat niet past bij het huidige beleid. Als dat het geval is, zullen we dat aanpassen, tenzij u vandaag iets anders besluit, dan kunnen we het laten staan volgens mij.

Mevrouw KUIK (CDA): Voorzitter, ik zou daar wel iets meer over willen horen, want het is eigenlijk een beetje schandalig. We moeten er nog over besluiten en het staat er al op alsof het niet meer uitmaakt waarom we deze discussie houden.

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik, de wethouder heeft u hier wat over toegezegd, hij zal ernaar gaan kijken en gezien de tijd denk ik dat het ook belangrijk is dat hij verder doorgaat met de beantwoording van de vragen.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, het is geenszins de bedoeling van het college om vooruit te lopen op besluitvorming, dus als dat het geval is en het klopt niet, dan zullen we het verwijderen. Ik ga er naar kijken, ik ken het niet en ik weet het niet, dus we kijken er even naar.

Goed voorzitter, dan kijk ik even naar de opmerking die gemaakt is: ja, het is vrijwillig. Het is en blijft vrijwillig. De ondernemers, groot of klein, in Beijum of in de binnenstad kunnen kiezen om wel of niet mee te doen. Daar hechten wij aan. Niemand wordt verplicht open te gaan op zondag en op die manier wordt er volgens het college ook recht gedaan aan diegenen die niet open willen of om andere redenen of om principiële redenen zeggen: wij willen op zondag gewoon gesloten blijven.
Voorzitter, de SP heeft een opmerking gemaakt over grote gevolgen voor bewoners en winkeliers. Nu denk ik dat met vier extra zondagopenstellingen ten opzichte van de huidige situatie die grote gevolgen misschien wel wat overschat worden, maar de gevolgen die het heeft, want die zijn er wel, die acht het college in ieder geval als positief om juist wat meer reuring en wat meer mogelijkheden in onze toeristische stad te krijgen.
In antwoord op uw amendement om het na een jaar evalueren: dat acht het college te kort. We ontraden dit amendement, want wij willen graag ook een beetje in lijn van de motie die ik zo meteen zal behandelen, kijken of we parallel aan die uitbreiding van zestien, hier ook evenementen of thema's aan kunnen koppelen. Dat gesprek willen we laten plaatsvinden en zo een evaluatie, dat moet je goed doen en daar moet je ook even de tijd voor nemen, om ook andere gevolgen die van invloed zijn op dit besluit te kunnen uitsluiten.

De VOORZITTER: De heer Dijk.

De heer DIJK (SP): Ja, dank u wel voorzitter. U gaat uit van positieve gevolgen. Kan, zou kunnen, ik ga er niet van uit, maar ik kan me voorstellen dat er ook negatieve gevolgen zijn, dus daarom zie ik eigenlijk graag dat we na 16 koopzondagen in 2013 gewoon na een jaar evalueren. Dat lijkt me prima, dan heb je een jaar gehad, dan kun je allerlei leuke thema's gaan organiseren, dat lijkt me een prima moment.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder SCHROOR: Het college is dat niet met u eens, want natuurlijk kunnen er ook negatieve gevolgen zijn en in een evaluatie komen die wel aan de orde. Alle gevolgen komen aan de orde in een evaluatie. Alleen, wij vinden dat je toch wat meer tijd zou moeten nemen om deze pilot, deze proef, dit besluit echt ook even tot zijn recht te laten komen, om andere invloeden op eventueel koopgedrag op de zondagen uit te kunnen sluiten. Dus wij hechten eraan om aan twee jaar vast te houden om te evalueren.
Dan de motie van D66, met de Partij van de Arbeid, de VVD en Student en Stad. Voorzitter, deze laten wij over aan het oordeel van de raad, daarbij wel de opmerking makend dat we het Deventer model natuurlijk ook zullen betrekken bij onze overwegingen. Maar het college hecht wel aan goede juridische argumenten en wil het ook goed op die manier onderbouwd hebben van een eventueel onderzoek. Het is namelijk niet zo eenvoudig. In Deventer en Utrecht is het model op dit moment in werking, daar wordt niet tegen geprotesteerd, maar we willen dat ook wel goed op zijn juridische merites onderzoeken en daarom kan en wil het college op dit moment niet vooruitlopen op een oordeel over deze motie, anders dan dat we, als u dit in meerderheid besluit, willen onderzoeken.
Dan tot slot, voorzitter, de Partij voor de Dieren heeft een motie koopzondag duurzaam. Ik zou willen suggereren om deze suggestie, want die past ook eigenlijk wel een beetje bij Hoofdstad van de smaak en Proeven in Groningen, duurzame producten, streekproducten, mee te geven aan Marketing Groningen en aan de winkeliersvereniging GCC om te kijken of dit niet een leuk thema zou kunnen zijn voor een van die koopzondagen. Ik ben er enthousiast over, we zullen dit overbrengen, maar het college gaat er niet over.

De VOORZITTER: U laat het oordeel aan de raad.

Wethouder SCHROOR: Nee, ik ontraad de motie, want wij gaan er niet over, maar ik zeg u toe dat ik dit thema zal overbrengen aan degenen die dus evenementen moeten organiseren rondom die koopzondagen. Dus ik ontraad de motie, maar ik sta er wel sympathiek tegenover.

De VOORZITTER: Betekent dat iets voor de heer Kelder, trekt hij hem terug?

De heer KELDER (PvdD): Nee, ik heb eigenlijk een vraag. Kan ik er een vraag over stellen?

De VOORZITTER: Ja, dat mag.

De heer KELDER (PvdD): Ik begrijp eigenlijk niet waarom de gemeente daar niet over gaat. De gemeente organiseert toch heel veel evenementen waarin de gemeente iets wil uitdragen? Er zijn heel veel evenementen die de gemeente organiseert. Dan zou de gemeente kunnen zeggen: we gaan een zondag organiseren waarop het mogelijk wordt dat mensen op een duurzame markt kunnen gaan staan, zodat de aantrekkingskracht van zo een koopzondag een dubbele werking heeft.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder SCHROOR: Ja, voorzitter, het klopt dat wij iets kunnen initiëren. En wij zullen dit thema gewoon meenemen, maar wij gaan niet alleen over de programmering. GCC, marketing Groningen, winkeliers, die praten daar allemaal in mee. En dus zal zo een combinatie, inclusief de portefeuillehouder binnenstad, die net even weg is, daar met elkaar over moeten beslissen. Maar ik zeg u toe dat dit thema daar wordt ingebracht als zijnde: is dit een interessant thema om vast te pakken?
Nog een opmerking van de Stadspartij over het inzetten van de ozb. Nou, het college zet zich hard in om de lasten juist niet te verhogen, om die laag te houden, maar niet om die te verlagen. En op die manier gaan wij daar op dat moment niet op in.

De VOORZITTER: Ik kijk even naar de Partij voor de Dieren. De toezegging van de wethouder, is dat voor u reden om de motie te handhaven of om hem juist terug te trekken? Wat gaat u daarmee doen?

De heer KELDER (PvdD): Mag ik heel even overleggen met de fractiemedewerkers?

De VOORZITTER: Ja, zeker, maar we gaan wel door met onze vergadering. En dat betekent dat wij gaan stemmen. We beginnen met de amendementen. We hebben amendement 2, dat is het amendement van het CDA, de SP en de ChristenUnie. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Ik zou graag om een hoofdelijke stemming willen vragen.

De VOORZITTER: Dat kan. En dat geldt voor alle amendementen en moties? Alleen voor dit amendement wilt u een hoofdelijke stemming. Zijn er mensen die een stemverklaring willen uitbrengen? Ik ga naar mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u voorzitter. Het eerste amendement zullen we niet steunen. Wij hebben begrip voor de zorg van de partijen, maar aan de andere kant ligt er een gedegen onderzoek. Dan stap ik meteen over naar het tweede amendement. Dat zullen we wel steunen, dus een tussenevaluatie na een jaar, en daarmee hopen we voldoende tegemoet te komen aan de zorgen van de andere partijen.
Tot slot motie 6, dat laat ik even aan de heer Kelder over wat hij daarmee doet, maar wat ons betreft is een toezegging voldoende.

De VOORZITTER: Ja, nou wilde ik eigenlijk even de stemverklaring per amendement en per motie doen. U heeft het nu allemaal bij elkaar geveegd, maar we hebben het eerst even over amendement A2.
Verder nog stemverklaringen? Ja, mevrouw Postma, GroenLinks.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik zei in mijn woordvoering al dat wij sympathie hadden voor deze motie. Ik heb van het college ook geen argument gehoord waarom dit niet goed zou zijn. Ook in de commissie had ik hier al naar gevraagd, dus wij ondersteunen dit amendement.

DE VOORZITTER: Dank u wel. Verder nog stemverklaringen? Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel voorzitter. Wij zullen dit amendement niet steunen. Wij vinden dat het collegevoorstel gewoon heel helder en duidelijk is en daar werd om gevraagd. Wij vinden dit een beperking die niet helder en goed gaat werken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Verder geen stemverklaringen? Dan gaan wij over tot de hoofdelijke stemming over dit amendement.

De griffier leest de namen voor.

De heer DE ROOIJ:	tegen
De heer MARTENS:	tegen
De heer VAN DER SCHAAF:	tegen
Mevrouw VAN LENTE:	tegen
Mevrouw BLOEMHOFF:	tegen
De heer EVENHUIS:	tegen
De heer DIJK:	voor
De heer SPAKMAN:	tegen
De heer LUHOFF:	tegen
De heer VAN KEULEN:	tegen
De heer BLOM:	tegen
Mevrouw RADEMAKER:	voor
De heer PRUMMEL:	tegen
De heer SIJBOLTS:	voor
Mevrouw VAN GIJLSWIJK:	voor
De heer RUTTE:	tegen
De heer JAGER:	tegen
De heer VERHOEF:	voor
De heer BOLHUIS:	tegen
Mevrouw KOEBRUGGE:	tegen
De heer OFFERMAN:	tegen
Mevrouw RIEMERSMA:	tegen
De heer BALDEW:	tegen
De heer MOES:	tegen
De heer EIKENAAR:	voor
Mevrouw JONGMAN:	voor
Mevrouw VAN DER VEGT:	voor
Mevrouw POSTMA:	voor
De heer LEEMHUIS:	voor
De heer AKKERMANS:	tegen
De heer GIJSBERTSEN:	voor
De heer KELDER:	tegen
De heer DE ROOK:	tegen
De heer VAN ROOIJ:	tegen
De heer SETON:	voor
Mevrouw KUIK:	voor
De heer VAN DER VEEN:	voor

De VOORZITTER: We gaan even tellen. We zien in ieder geval dat het amendement is verworpen, we gaan zo meteen even de uitslag meedelen. Er zijn 14 stemmen voor uitgebracht en 23 tegen, waarmee het amendement is verworpen.

Dan gaan wij naar amendement A3, dat is het amendement van de SP, de ChristenUnie en het CDA over de evaluatie van het aantal koopzondagen en om dat terug te brengen naar een jaar. Zijn er stemverklaringen vooraf? De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja voorzitter, wij zullen dit amendement niet steunen. Wij denken dat je pas na een vol jaar, dus na twee jaar, kunt u zien wat de effecten zijn van nieuw beleid.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Postma.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Wij zullen het amendement ook niet steunen. Wij volgen het college in de redenering dat een jaar te kort is om dit op een nette manier te kunnen evalueren. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel. Ook al heb ik in mijn woordvoering aangegeven dat ik een jaarlijkse evaluatie wel ziet zitten, vind ik toch dat wij de eerste keer de twee jaar moeten afwachten, zoals de wethouder al aangaf.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel. Wij zullen dit amendement wel steunen, want wij willen graag dat in de evaluatie ook uitdrukkelijk gekeken wordt naar de positie van de kleine winkeliers. Dank u wel.

De VOORZITTER: Overige partijen nog stemverklaringen? Niet? Dan gaan wij stemmen. Wie is voor dit amendement? Dat wordt even tellen. Dat is fractie van de PvdA, het CDA, de SP, de ChristenUnie, de Stadspartij, dat zijn er 21 en daarmee is het amendement aangenomen.

Dan gaan we naar motie 5, de motie Leven op zondag. Een motie ingediend door D66, de PvdA, de VVD en Student en Stad. Zijn er stemverklaringen vooraf? De heer Verhoef, ChristenUnie.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Voorzitter, wij zullen deze motie niet steunen, omdat wij met de uitbreiding van de openingstijden voor de supermarkten bang zijn dat het de doodsteek is voor de bakker en de groenteboer en de slager in de verschillende wijken en we zijn bang dat het ook zijn weerslag zal hebben op de supermarkten in de omliggende dorpen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Dijk, SP.

De heer DIJK (SP): Dank u wel voorzitter. Ik sluit me volledig aan bij de stemverklaring van de ChristenUnie.

De VOORZITTER: Kijk aan. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel voorzitter. Als het een doodsteek is voor de lokale slager zullen wij daar natuurlijk niet rouwig om zijn, maar dat geheel terzijde. Wij zullen deze motie wel steunen en om de reden dat wij ook inzien dat het duurzaam kan zijn dat een supermarkt op zaterdag niet zijn verswaren moet weggooien. Die kan hij niet twee dagen bewaren, maar wel kan hij ze tot zondag bewaren, zodat mensen op zondag alsnog die verswaren kunnen kopen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Bedankt voorzitter. Ik kan me aansluiten bij de stemverklaring van de SP en de titel: Leven op zondag! Er is meer dan shoppen.

De VOORZITTER: Ik heb het idee dat daar niemand het mee oneens is. Mevrouw Postma.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Wij zullen deze motie niet steunen. We hebben geen behoefte aan dat onderzoek, omdat wij geen voorstander zijn van de openstelling van supermarkten op 52 zondagen per jaar. Wij zijn wel gecharmeerd van het idee van themaweekenden, dat ook ergens in deze motie verstopt zit. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel. Wij zullen deze motie wel steunen. Wij vinden het prima dat supermarkten op zondag opengaan. Er is kennelijk behoefte aan en ja, Groningen wil toch heel graag een grote stad zijn, dus laat het dan ook dat zijn. Ik moet wel even een voorbehoud maken voor de heer Sijbolts, die zal deze motie niet steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan kijk ik of er verder nog woordvoeringen zijn of stemverklaringen. Die zijn er niet. Dan gaan we stemmen over motie 5. Wie steunt motie 5? Dat zijn de fracties van D66, Student en Stad, de PvdA, de Partij voor de Dieren, de VVD en de Stadspartij minus de heer Sijbolts en daarmee is de motie aangenomen.

En dan, voordat wij gaan stemmen over het voorstel zelf, heeft de wethouder Schroor mij verzocht of hij een korte mededeling kon doen aangaande dit onderwerp en dat wil ik hem toestaan. Wethouder Schroor.

De heer KELDER: Voorzitter?

De VOORZITTER: Oh, wacht even. Het woord is aan de heer Kelder. Wat doen we met motie 6?

De heer KELDER: Voorzitter, ik heb even overlegd en ik vind eigenlijk de toezegging van de wethouder wel een hele mooie dus we trekken de motie bij dezen in. Dank u wel.

De VOORZITTER: Kijk eens aan. Dat schiet mooi op. En dan is nu wel het woord aan wethouder Schroor met de mededeling.

Wethouder SCHROOR: Ja voorzitter, ik had even wat onduidelijkheid met de fractie van het CDA. Dat vinden we natuurlijk als college niet erg prettig. En die onduidelijkheid kunnen we nu wegnemen, want de wijken mogen nu al wel, ze doen het alleen heel weinig. Het is zo dat bijvoorbeeld Paddepoel met de kerst daar wel gebruik van maakt, maar voor de rest zien we in de wijken weinig gebruik op dit moment. Maar op de website staat het dus correct. Dat wilde ik nog even toevoegen.

De VOORZITTER: En dan gaan we stemmen over het voorstel zelf. Zijn er nog stemverklaringen vooraf? Mevrouw Riemersma, gaat uw gang.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel. Zoals gezegd vinden wij het een prima voorstel en wij zullen uiteraard voor stemmen. En wij hopen dat het zijn effect zal afwerpen in de stad. Ook voor dit voorstel geldt dat ik een voorbehoud moet maken voor de heer Sijbolts, die tegen zal stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Overige fracties nog stemverklaringen? Niet? Dan gaan we stemmen. Wie kan er instemmen met hetgeen aan u is voorgelegd onder de punten 1 tot en met 4? Dat zijn de fracties van de PvdA, GroenLinks, Student en Stad, de Partij voor de dieren, de VVD, dat is de Stadspartij minus de heer Sijbolts en dat is de fractie van D66 en daarmee is het voorstel aangenomen.

9. <u>Sluiting reguliere vergadering</u>

De VOORZITTER: Dan sluit ik hierbij het openbare deel van de vergadering. (19.30 uur)